

Blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Vericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

REDACTIE: HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
 ABONNEMENTS- en VERKOPINGSDIENST: HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
 TELEFON 14519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
 HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

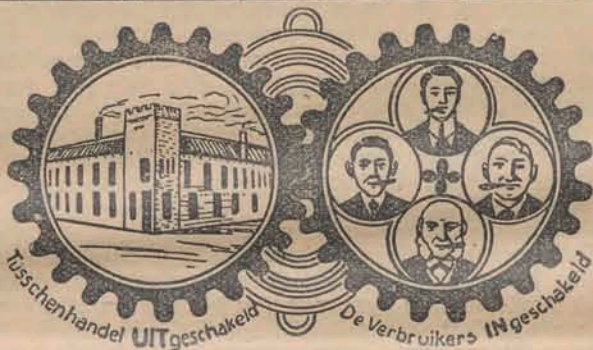
Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Wa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

ENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan particulieren of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebrachte aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de kosten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker in goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benoogde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

Brandstoffenhandel Fa. J. H. KRUL Jr.

veen en Bloemendaal. Tel. 1617 en 22012
 MA BRANDSTOFFEN. CONCURR. PRIJZEN
 ste adres v. Centrale Verwarming

Brillen :: Pincenez
 Kijkers
 Foto Projectie
 L. Jansstr. 27 Hofleverancier Utrecht
P. W. HIELE

Registerij FA. DE BOER
 G. KEHLENBRINK, Drogist - Apoth.-Ass.
 Buysstr. 9 - DEN HAAG - Telefoon 51893
 Drogerijen - Chemicaliën
 Verbandstoffen. - Verplegings-Artikelen
 Binnen- en Buitenlandsche Spécialité's
 Minerale- en Medicinale Wateren
TOILET-ARTIKELN
 Medicinale- en Toilet-Zeepen in diverse soorten
HOONMAAKARTIKELN **BORSTELWERK ETC.**

MATHIEU PIETERS
 Art. Photographe
 PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
 LA HAYE
 Geopend van 9-6 uur
 Zondag en Feestdagen gesloten

IV-KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE
EDELMEETAALBEDRIJVEN
 „KEMPEN-BEGEER-VOS“

VAN SCHALKWIJK & Co.
 COMMISSIONNAIRS IN EFFECTEN
 TELEFOON 11810 & 11811 's-GRAVENHAGE
 TELEGR.-ADR.: SCHALKEF JAVAstraat 96
 BELASTEN ZICH OP BILLIJKE VOORWAARDEN:
 MET HET INCASSEEREN VAN PENSIOENEN,
 GAGEMENTEN, VERLOFSTRACTEMEN, ENZ.
 ALSMEDE VAN ALLE DAARAAN VERBONDEN FORMALITEITEN
 ALLE BANKZAKEN

Hotel Pension Restaurant „PLAZA“
 (Arnhemsche Coöperatieve Keuken)
 Velperplein 7-8 ARNHEM Telefoon 2686
 Directeur: CHARLES A. FELGER
 Gelegen in het Centrum van Arnhem, tegenover de wacht-
 kamer der tram en autobussen
PRIMA KEUKEN **MATIGE PRIJZEN**
 Garage - Bondscafé - Rijkswielbergplaats
 SPECIAAL INGERICHT VOOR INDISCHE FAMILIES

ERNEST CASSUTTO
 Tandarts
 (Lid van de Vereen. „Oost en West“)
 Pr. Mauritsplein 3 - Tel. 50061
 (Vroeger Fred. Hendriklaan 45)
 Spreekuur alle werkdagen 1-3
 Polikliniek: Goudenregenstraat 151 - Tel. 31012

VRAAGT SCHOLTEN'S
ZELFRIJZEND BAKMEEL
 MAIZENA PUDDING
 AARD.MEEL EN SAGO
 FABRIEK VAN MEELPRODUCTEN
JOH. B. SCHOLTEN, AMSTERDAM
 BROUWERSGRACHT 288 TEL. 47637.

INDISCHE UITRUSTINGEN
 VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
 A. DE VRIES & ZONEN
 AMSTERDAM
 ROTTERDAM
 DEN HAAG
 UTRECHT
 BAARN

Te koop met f 10.000.-
 een mooi Heerenhuis, rond-
 om Tuin, zeer mooien stand, zon-
 kant, Geestbrugweg 37, Rijswijk
 (Z.-H.).

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
 Atelier voor alle voorkomende reparatie

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
 Telefoon 32739 Postrekening 69868
 Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan
 de hoogste eischen van hygiëne
 en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
 of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
 VAN

 Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co. Magazijn de Prijslijst
 Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
 Theresiastr. 65. DEN HAAG.
 Prijscourant op aanvraag gratis.

BAARN ALS WOONPLAATS
 CENTRUM DES LANDS, HEERLIJKE BOSCHRIJKE
 OMGEVING, LAGE BELASTINGEN, LYCEUM E.A.
 UITSTEKEND GEOUTILEERDE
 ONDERWIJSINRICHTINGEN
 VRAAGT INLICHTINGEN VOOR
 KOOP- & HUURHUIZEN BIJ DE
N.V. WONINGBUREAU v/h R. WÖHRMANN & Co.
 DIRECTEUR: H. C. VELDWIJK
 UITG. BAARNSCHE WONINGGIDS, 25e JAARG.
 NIEUWSTR. 14 - TEL. 24 - BAARN

BRIEVEN en stukken, de afdee-
 ling Advertenties be-
 treffende, uitsluitend te adresseeren:
 Administratie Koloniaal Weekblad,
 Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET
 enkel Drukkerij Ten Hagen.

W. VAN HEUSDEN - DEN HAAG
 Pr. Mauritsplein 4 COMMISSIONNAIR IN EFFECTEN Teleph. 51243
 Assurantie - Administratie - Bewaargevingen - Incasso's
 Uitvoering te 's-Gravenhage, Amsterdam en Batavia

INHOUD: Los van Indië? — Reisbrieven van den
 Heer H. F. Tillema. — Reis-Indrukken. — Van
 Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen:
 I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Int. Pers. III. Uit de
 Chin. Pers. — Oost- en West Indisch Literatuur-
 Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den
 Verren Vreemde. — Berichten der Afdelingen:
 (I. Anhem, II. Breda, III. Utrecht). — Mededeelingen.
 — Mutaties van 20 tot 27 Mei.

Los van Indië?

Wanneer een Nederlandsche oorlogsbodem na zijn
 vastgesteld verblijf in Indië weder naar het Vader-
 land in Europa terugkeert, dan is het gewoonte, dat
 de commandant inplaats van het commando „Hiew
 op je anker”, het velen als muziek in de ooren
 klinkende „Los van Indië” hooren laat.

Niet, dat deze menschen zoo'n hekel aan Indië
 hebben, al is het niet direct ideëel, Indië op een
 oorlogsschip te doorkruisen, waar de ruimte aan
 boord zoo beperkt is en men overdag van alle kan-
 ten aan de felle hitte van de tropische zon bloot-
 gesteld is, maar in het Moederland wachten familie
 en kennissen, die men reeds te lang niet zag en
 waar men dus naar terugverlangt.

Over dit „Los van Indië” wil ik het hier echter
 niet hebben, zelfs als wordt het dan gebruikt door
 menschen, die Indië van aanschouwen hebben
 leeren kennen, maar meer speciaal over de tegen-
 woordig vaak gehoorde leus, die ook door sommige
 politieke partijen in hun program opgenomen werd
 en die wij bij de aanstaande verkiezingen wel weder
 zullen zien naar voren komen.

Ook een praatje over politiek ligt hier niet in
 mijne bedoeling, daar de redactie anders met dit
 stuk korte metten gemaakt zou hebben en gij even-
 min als ik het dan gedrukt zou hebben gezien.

Waar ik u wel op attent wensch te maken, is, dat
 Indië zooveel spoediger dan het Europeesche ge-
 deelte van ons Nederlandsche Rijk door de malaise
 heen gekomen is, ja, zelfs het Gouvernement ging
 voor met eene kloppende begroting te maken en
 allen, die met Indië te maken hebben, zagen met
 genoegen hoe de Indische gulden de pariteit
 bereikte.

Waar dit een belang voor velen gold, daar bestaat
 er nog een grooter, namelijk het algemeen belang
 en daarvoor wil ik een oogenblik uwe aandacht
 vragen.

Kijk eens naar de prijzen van de Indische pro-
 ducten over dit en het afgelopen jaar, kijk eens
 naar de beursnoteringen van de Indische cultuur-
 en andere maatschappijen en gij zult zien, dat deze
 over het algemeen hetzelfde beeld vertoonen, een
 beeld van bloei, waar vele binnenlandsche onder-
 nemingen reikhalzend naar uitzien.

Dividenden worden uitgekeerd, zooals men ge-
 durende en na den grooten Europeeschen oorlog
 niet meer gewend was en die ons kleine landje
 grootendeels ten goede komen.

Geloof gij, dat deze het Nederlandsche volk in
 zijn geheel niet aangaan?

Geloof gij, dat deze gelden alleen ten voordeele
 van kapitalisten en slechts enkele anderen zijn?

Ziet, dit is, wat te weinig besproken wordt en
 waarover het gros der bevolking te weinig nadenkt!
 Men bedenkt niet, dat deze in Indië verdiende
 gelden gestadig door de geheele bevolking door-
 druppelen, dat zij het zijn, waardoor ons geheele
 volksbestaan datgene kan zijn, wat het nu is en
 denklijk blijven kan.

Waar zou de benarde winkelstand blijven, wan-
 neer dat geld niet naar Nederland kwam, waar zou
 de arbeidersstand van leven, hoe zou men van iedere
 bijzondere groep de belastingen kunnen innen,
 wanneer de Staat het hebben moest van wat in
 Nederland zelf verdiend wordt en waar zouden de
 uitkeeringen aan de werklozen van betaald moe-
 ten worden?

Weet gij dat, lezer?
 Daarom mogen wij, van hoog tot laag dank
 zijn en er eenige oogenblikken aan wijden, dat
 niet los van Indië zijn, want zelfs het klein-
 boertje op de heide profiteert van wat in het
 des aanschijns in Indië wordt verdiend.

Dit klinkt nu alles wel zeer materialistisch en
 hoor reeds velen uitroepen, dat zij het ethisch
 doelen, maar dan staat hier tegenover, dat in
 evenzeer hooge belastingen noodig zijn en
 grootendeels door het Europeesche kapitaal en
 helpers opgebracht worden en dat die belastingen
 voor volkswelvaart en opbouw gebruikt worden.

Cijfer deze categorie van belastingbetalers
 weg en zie wat er overblijft?

Men mag schimpen zooveel men wil, maar
 kan er geen ander middel voor in de plaats
 om Indië op te voeden en op den duur het
 bestuur te brengen.

Als men in Indië even hard blijft werken,
 evenmin het ideële vergeet, zooals thans geschiedt,
 dan moet een ieder erkennen, dat er slechts
 weg kan bestaan, die ten voordeele van Indië
 Nederland is en dat is krachtige samenwerking.

Dus voorloopig geen „los van Nederland”,
 „los van Indië”!

F. VAN PESK

**Reisbrieven van den Heer
 H. F. Tillema.**

Celebes.
 Van Ternate over Menado naar Paloe

iets vooral over de „wilde” Papoea's.
 'k Heb in m'n vorigen reisbrief iets vergeten,
 ik hier nog even wil vertellen, omdat het
 mooien kijk geeft op het karakter van den „wilde”
 Papoea.

31 Augustus waren verschillende stammen,
 nende in en bij de Humboldtsbaai, naar den
 stuursambtenaar te Hollandia gegaan. Na
 hadden gedanst en zich op andere gepaste
 vermaakt, keerden ze naar hun dorpjes terug.
 kampongs hadden al jarenlang een veete
 elkaar. 't Was een goede gelegenheid die 's nachts
 van uit de prauwtjes eens uit te vechten. De
 werden gespannen, de pijlen vlogen links en rechts
 en na heel korten tijd waren er 'n doode en gewond
 den te betreuren. De schuldigen waren gauw
 vonden en veroordeeld tot drie jaren dwangarbeid
 buiten hun woonplaats. Die straf is uiterst zwaar
 voor een primitief mensch! Ver van zijn dor-
 genooten, krijgt hij heimwee, zóó sterk, dat hij
 suft en sterft. Een groote rol bij dit proces
 ook het feit, dat hij verandering van voeding
 verdraagt en daardoor maag- en darmaandoen-
 gen van ernstigen aard krijgt. Of het heimwee
 rust op animistische levensbeschouwingen,
 van kon ik tot mijn spijt geen zekerheid krijgen.
 Voegt men bij dit alles nog de omstandigheid,
 de dwangarbeider overal in den archipel te werk
 kan worden gesteld en heel vaak naar plaatsen
 wordt gezonden, waar b.v. malaria in erge mate
 heerscht, dan zal men het met mij eens zijn,
 de straf, dien Papoea's opgelegd, uiterst zwaar is.
 Er is echter meer! In de dwangarbeiderskavalerie
 ren gekomen, worden de nieuw aangekomen
 „ontgroend”. Men wil weten wat er „in” zij,
 is gebeurd, en het gebeurt nog, dat men nieuw-
 lingen gelaste menschenlijke faacaliën op te eten
 Wie weigerde, werd gedwongen. Verzette er zich
 iemand, en kon hij door lichaamskracht zijn bela-
 gers baas worden, dan werd hij tot hoofdman, ver-
 tegenwoordiger der „zaal”, geproclameerd. Het
 uitgesloten, dat een Papoea ooit die „eer” zal
 beurt vallen. Wel leert hij van het boeventuig
 zijn omgeving veel, wat hem, den onbedorvene

A. HENRY - HORLOGERIE
 DEN HAAG UTRECHT
 Fred. Hendriklaan 248 Twijnstraat 34
EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

Garage en Stal „WITTEBRUG”
 M. TH. VAN 'T SANT
 Badhuisweg 245 Telefoon 50353
 Luxe Auto-Verhuuronderneming, ook per maand
 Rijpaarden per uur f 2.50, per maand f 100.—
 Pension Stalling paarden . . . f 2.75 per dag

F. BAGGERMAN Jr.

Schoorsteenvegerij „Duinnoord”

Metselaar en Loodgieter

Morsestraat 6 DEN HAAG Telef. 30503

„boaja”, behept met geslachtsziekten, enz.,
 Men ziet, de straf is niet alleen wreed en
 maar, maar ook onmenskundig!
 De Papoea's, bovengenoemd, zouden per gouver-
 nementsstoomer Fomalhaut worden vervoerd. De
 menschen kwamen aan boord, waarbij al hun
 vespagnooten ze uitgeleide deden. Het wemelde
 dicht met menschen bezette prauwen om het
 schip. Ik mengde me op het tusschendeck onder de
 „vanden”, die schuw voor me op zij weken. Ze wa-
 ren afkomstig van een paalwoning-dorpje, dat ik
 zag te voren had bezocht om er te kijken.
 En wandelden de flinke kerels fier over de smalle
 deertjes, waarop ik me bijna niet durfde voort-
 bewegen, nu was alle fierheid verdwenen. Ik had
 medelijden met de stakkers. Aan den kant
 vande, zag ik plotseling een paar magere, rim-
 ge vingers over de reeling glijden. Ik keek naar
 vanden en zag een heel, heel oud vrouwtje, dat in
 klein prauwtje het schip langs zij was geko-
 m. Staan kon ze niet meer. Ze hield zich met
 uitgeteerde lichaam aan de reeling vast, waar
 heel wat moeite haar vingers de hand van een
 vanden, krachtigen Papoea, ik denk haar zoon,
 vanden. De stakker snikte, beefde over heel haar
 vanden, maar ze vond de kracht af en toe de hand
 vanden. De jonge man zei niets, staarde naar
 vanden in de verte, bewoog zich niet. Dat duur-
 tot de boot floot en alle prauwtjes als schichtige
 vanden in de wei, uit elkaar stoven. De schroef
 vanden te draaien, er kwam een weinig vaart in het
 vanden. De vrouwen weenden en snikten, de kinde-
 vanden, de mannen zwegen, maar riepen de
 vanden met hun dajongs een vaarwel toe,
 krachtiger taal sprak dan tranen en zuchten.
 vanden was een toneel van ellende, verdriet en smart
 vanden, de Europeaan, vertegenwoordiger van het
 vanden, overheersende ras, diep, heel diep tref. De Fo-
 vanden, hant liet gauw alle prauwen achter zich. De
 vanden, in was afgedraaid. Mijn gevoel van recht was
 vanden, „wilt

vend of kabbelend water verricht: beweging bren-
 gen in het aas, wordt hier waargenomen door den
 vlieger. Hij danst boven het water op en neer, en
 neemt dan het aas mee. Het vischje, dat toevallig
 het spel ziet, hapt toe en het is gevangen.
 Ik vergat nog te vermelden, dat die rijkssiera-
 den, waaraan indertijd de sultan van Ternate zijn
 mystieke macht ontleende, niet in het museum
 worden bewaard, maar in 's lands kas. Op verzoek
 kan men ze bezichtigen.

Tal van oude forten herinneren aan het verblijf
 van Portugeezen en onze voorvaders. Van Ternate
 begaf ik me naar Menado. Van het verblijf aan
 boord stelde ik mij niet veel voor. Te Manokwari
 had men mij al ingelicht: mieren in de hutten,
 Chineesch bedieningspersoneel en een gezagvoer-
 der die de eigenschappen mist, welke men aan
 hem, die een dergelijke betrekking bekleedt moet
 stellen. Waar gezagvoerder voorgaat, volgde de rest.
 De stemming onder de weinige passagiers was niet
 zooals ik die op mijn reizen gewend was. Geen van
 allen hebben wij den gezagvoerder bij het verlaten
 van de boot gegroet. Dit teekent den toestand. Bij
 het debarkeeren niet de minste hulp! En dit, niet-
 tegenstaande persoonlijke aanbeveling van de di-
 rectie! Mijn barang moest in een prauwtje worden
 vervoerd. Het prauwtje was lek en mijn barang
 werd nat. Een paar witte pakken waren onbruik-
 baar geworden. Dit was me hoogst onaangenaam,
 want het kost me bij voortdurend ambulans zijn,
 groote moeite om steeds toonbare kleren te kun-
 nen dragen.

Van Tobelo vermeld ik alleen, dat er een klapper-
 onderneming is, die aan de zending toebehoort
 en dat deze er ook een ambachtsschool houdt.
 Over de resultaten er van kan ik geen inlichtingen
 krijgen. Ik was er benieuwd naar, omdat ik terzake
 wat sceptisch ben.

Door de Minahassa. Menado.

„Vol verwachting klopte mijn hart” bij aankomst
 te Menado. Dit kwam omdat er een resident woon-
 de, dien ik persoonlijk kende en die geheel op de
 hoogte was van het doel mijner reis. We hadden
 tal van aanknooppingspunten, het moest een zeer in-
 teresante reis worden in zijn gewest. 't Is uitgekomen,
 't culminatiepunt op mijn zwerftochten is bereikt!
 Resident Tideman, ik ben U hoogst erkentelijk
 voor alles wat gij mij direct en indirect hebt laten
 genieten, hooren, zien en voelen. Ik kan dit alles
 niet in woorden brengen, niet alles nog is doordacht.
 Niet alles is mij, den „partekleer sadja”, die zoo
 oneindig ver van het B.B. heeft afgestaan, helder,
 duidelijk, maar dit is zeker: de lange reis, waarover
 later, met U en Uw ambtenaren „in dienstverband”,
 is voor mij uiterst leerzaam geweest! Ook aan al de
 overige reisgenooten in 'n innigen dank!

Eerst bezag ik Menado. Mijn indruk, wat steden-
 hygiëne betreft, is in één woordje uit te drukken:
 droevig! En daar zal geen verbetering in komen,
 als niet de burgerij zelf werkelijke belangstelling
 voor haar stad gaat koesteren! Het schijnt, dat de
 ontluikende, uiterst geringe interesse voor de stad
 zich meer uit in afkeuren dan in opbouwen. Initia-
 tief is er niet. 't Is alsof men alles verwacht van
 den voorzitter van den gemeenteraad, een man die
 krachten zijn ambt van assist.-resid. overkropt is
 met werk. Een dergelijke voorzitter kan zich, ook
 al omdat hij aan overplaatsingen is blootgesteld,
 beslist niet inwerken in de groote vraagstukken:
 volkshuisvesting, stadsuitbreiding, assainering, wa-
 tervoorziening, stadsreiniging. Die vraagstukken
 zouden moeten worden bekeken in hun onderling
 verband, vanuit één hoog standpunt. En dan be-
 studeerd en beadviseerd door terzake deskundigen,
 liefst één man (Menado is geen groote stad met
 haar vele perspectieven!) Nu schaft men een mo-
 torsproeiwagen aan en de leden van den gemeen-
 teraad vinden dat al heel wat. Ik vind stofbestrij-
 ding natuurlijk een goeden maatregel... maar als
 deel van een goed in elkaar sluitend geheel. Het

M. DIJKERMAN

LAARZENMAKER, DEN HAAG

Levert op elk gebied **SCHOEISEL** naar maat

In Modellen, Kwaliteit en Prijs concurrerend met de beste buitenlandse huizen.

Fred. Hendriklaan 198

Tel. 51384

VAN GULIK's Wijnhandel

2e Louise de Colignystraat 75 Telefoon 72523 's-Gravenhage

Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac

enz., van eerste klasse huizen

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS

Vloeiend **ENG., FR., D., SPAANSCH** spreken en corresp. in slechts **1 MAAND** Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind ambtenaren dagel. ter inz.

Inst. „SANDERS” 93 ORANJEPLEIN 's Hage

Kweekerij STUIJVESANT

TEL. 70747 DEN HAAG TEL. 70747

Tuinaanleg - Leveranties
 Benodigdheden - Teekeningen
 Begrotingen kosteloos

PLANTEN, ENZ. TE BEZICHTIGEN OP DE
 KWEKERIJ STUIJVESANTSTRAAT No. 100

Firma JANUS & Co.

Maison ELEGANTE

Dameskleeding

CHIQUE Coupe
 APARTE Modellen
 NOUVEAUTÉ's
 voor de billijkste
 prijzen

OOK MODERNISEEREN

Celebesstraat 32 - DEN HAAG - Tel. 13885

P. B. v. MOORSEL & Co.

Kerkplein 11-12 DEN HAAG Torenstraat 5
 TELEFOON 12898

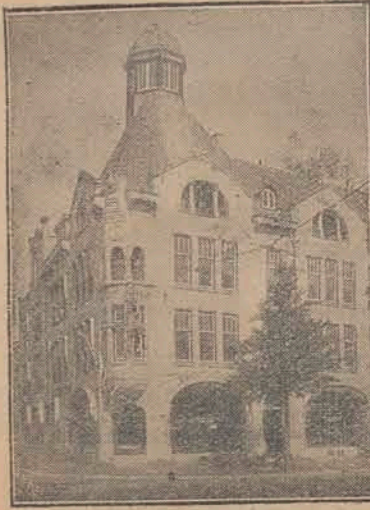
Speciaal adres voor het
 inrichten van woningen

BEDDEGOED

Gegarandeerd zuivere vulling

KARPETTEN

HET BEKENDE ZUIVELHUIS „THOMSON”
 THOMSONLAAN 122 - DEN HAAG
 is momenteel het eenigste adres waar men
 voordeelig zijn Boter, Kaas, Eieren, Vleesch-
 waren en Comestibles kan bekomen tegen
 scherp concurrerende prijzen. Speciaal adres
 voor de Binnen- en Buitenlandsche Kaassoorten.

MAISON
DROUOT
Fred. Hendrikl. 85
Telefoon 52379
DEN HAAG

**Woning-
Inrichting**

Beleefd noodigen
wij U nit tot een
bezoek aan onze
Magazijnen
en Modelkamers

M. STEINS - DEN HAAG
Korte Houtstraat 14^a

VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE
SCHOEN-REPARATIËN

in uitsluitend betere afwerking, zoowel genaaid als gepend

Eerste klasse Maatwerk.

Maison H. SIMONS
's-Gravenhage.

MANTELHUIS
HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West”

JAPONNENHUIS
NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Confectie
Voordeelige prijzen!

N.V. Meubelhandel en Taxatiebureau
„NABA”

Willem de Zwijgerlaan 52 - DEN HAAG - Telefoon 54497

*Het goedkoopste adres voor
Complete Meubileeringen*

In- en Verkoop van Nieuwe- en Ze-hands Meubelen

*Verzendingen door geheel Nederland,
Oost- en West-Indië*

Beleefd aanbevelend, DE DIRECTIE

E. J. VAN WESSEL
FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ
RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH
FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN
VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1e KWALITEIT
INLANDSCH VLEESCH

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
Prompte en vlugge bediening.

TELEF. 53634 (3 lijnen) - DEN HAAG.

Official **Ford** Dealer
THE UNIVERSAL CAR
Reinkenstraat 1 K **Garage „Hamim”, H. Wegerif** Den Haag, Tel. 34215
Service - Automobielen-Onderdeelen

geheel ontbreekt te Menado! Men prust, zeer ten nadeele van de burgerij!

Eigenaardig was het voor iemand, die pas uit Europa kwam, te zien, dat bezitters van fietsen hun eigendom kalm 's nachts buiten lieten staan en hoe op verschillende plaatsen in de stad — o.a. in de buurt der zeer fraaie klenteng — de varkens volle vrijheid van beweging werd gelaten!

Instellingen van onderwijs.

De gouvernements meisjes-normaalschool maakte op mij een allernaangenaamste indruk: school-lokalen van bamboe, aarden vloeren, veel te dicht bezette slaapzalen, niets wat op afwatering van het terrein geleek, 'n septic-tank zonder afvoerpijp voor de gevormde gassen, geen personeel om te reinigen; ik heb diep medelijden met de dame, die aan het hoofd van die inrichting staat! Welk een hemelsbreed verschil met de gelijksoortige inrichting te Djoeja! Begrijpt men dan niet, dat het leiden van zoo'n droevig boeltje onmenselijk zwaar is? Beseft men ter bevoegder plaatse niet, dat daar naast schoolkennis heel veel andere nuttige kennis moet worden opgedaan? Weet men daar niet, dat een gouvernementsinstelling een voorbeeld dient te zijn, 'n voorbeeld ter navolging?

Gode zij dank, trof ik bij de „zusters” een meisjesschool aan, die gezien mag worden. Aan die school, die ± 500 leerlingen tellt, is verboden een fröbelschool, 'n naai- en knipcursus, terwijl naast het gewone onderwijs ook de mulovakken worden gedoceerd.

Eenvoudig, maar netjes was de „Pikat”. Deze inrichting heeft tot doel het Minahassische meisje op te leiden tot huisvrouw. Er waren 14 meisjes, waarvan het grootste deel intern. Op de slaapplaatsen ontbraken klamboes, wat in een niet-muskietenrijk huis, een misdaad voor de bewoners is! Ik weet zeer goed, dat „men” dit niet als zoodanig voelt, maar „men” is vaak onwijs! Onwetendheid kan men niet meer voorwenden, want 't is al 25 jaar geleden, dat de groote Ross den noodlottigen invloed van muskieten op den mensch wereldkundig maakte. 't Is niet alleen te Menado, dat men zoo misdadig nonchalant is inzake muskietenbestrijding!

(Wordt vervolgd).

Reis-Indrukken

door
G. VAN BERESTEYN—TROMP.

(Vervolg).

Bali.

Derde dag.

Den volgenden dag bracht de auto ons reeds vroeg, eerst langs de Noordkust Westwaarts tot Boeboenan en daarna Zuidoostwaarts naar Moendoek. Daar wij tijdig uit Singaradja onze komst getelefoneerd hadden, vonden wij daar aankomende, na onderweg den tempel van Boeboenan bezichtigd te hebben, de rijsttafel gereed, in de hoog gelegen pasangrahan, te midden van een overheerlijken rozentuin. Maar eerst bracht een inlandsche gids ons naar een waterval, een kwartier loopens van daar. In een naburige kampong werd een gamelan bespeeld, waar wij natuurlijk na het eten een bezoek gingen brengen, evenals aan de passar, welke dien dag daar gehouden werd en alle verschillende typen der bevolking te zien gaf. Deze bestaat tegenwoordig, behalve uit de z.g. Bali-aga — de oorspronkelijke bewoners van het eiland, kenbaar niet alleen aan het ruw-hoekige gelaat en den forschen lichaamsbouw van den natuurmensch, maar ook aan hun primitieve kleeding: een lap om de lendenen gebonden, waarvan een slip, tusschen de beenen doorgehaald, achter in den band vastgestoken is — uit de *wong Madjopait*, afstammelingen van de Javaansche Hindoe-emigranten, verdeeld in de

bekende drie kasten van Brahmanen, Ksatryas Vaisas, met hun vele titels, terwijl het lagere volk de Soedra's, tot geen der kasten behoort — later de kust enkele Mohamedanen, van Java en Madagaskar afkomstig, Sasakkers van Lombok en eenige Chinese neesche handelslieden, die allen in de grootste draacht, zonder in het oog loopende afscheiding samenleven. De Hindoe's vertegenwoordigen verreweg het mooiste type, forscher dan de meeste dendaagsche Javanen en minder bruin van teint. Zoowel bij mannen als bij vrouwen blijft het gelaat vriendelijk onbloeit, veelal met welriekende oliën gesmeerd; alleen in de hoofdsteden ziet men thans baadjes dragen, wat uit aesthetisch oogpunt oudere vrouwen zeker de voorkeur verdient — maar bij feestelijke gelegenheden houden zij er van met kleurige weefsels en glinsterende sieraden te behangen en natuurlijke, zoowel als in goud en nagebootste bloemen in het haar te steken, waaraan volksamenkomsten en -optochten een fleurig effect maakt.

Van Moendoek uit worden dikwijls tochten gemaakt naar de drie centrale eilanden: Tambora, Boejan en Bratan. Daar men die echter niet bereikt kan, doch slechts over steile landwegen wandelend of te paard en ons dit te lang zou houden, terwijl ons toch later de aanblik van een nog veel mooier meer wachtte, gaven wij er de voorkeur aan nog denzelfden middag tot Majunreng op den afgelegden weg teruggaande, van daar Zuidoostwaarts door te rijden over Tabanan, langs een prachtige weg, waar wij dikwijls stilhielden, om fraaie vergezichten te genieten — naar Den Passar vroeger Badoeng genaamd, en daar in de goed verzorgde pasangrahan te overnachten.

Vierde Dag.

Des morgens vroeg reeds ontvingen wij bezoek van den Assistent-resident Zieck, een oude kenner nog uit Den Haag, toen hij daar gedurende de ninklijke Jubileumfeesten, als leidsman, was gevoegd aan den in Hotel Paulez vertoevende lant van Boeloengan, die zich, niet lang nadat hij weer in zijn land terug was, op zoo tragische wijze om het leven bracht.

Bij den heer Zieck logeerde diens neef, de Controleur van Makassar, van Genderen Storm, om het Balineesche belastingstelsel te bestuderen. Beide kwamen ons uitnodigen het avondmaal bij de familie te komen gebruiken, hetgeen wij natuurlijk dankbaar aannamen.

Des morgens gingen wij eerst het Museum van Balineesche bouwstijlen bezoeken, aan de *aloon* — middenplein van iedere plaats van een beteekenis — een mooi gebouw, dat inwendig echter nog geheel leeg is. Wat zou dit niet prachtig vullen zijn met Balineesche kunstproducten, waarvan sommige tegen vaste prijzen voor vreemdelingen te koop, andere als typisch zuivere modellen aan de inheemsche kunstnijveren in bruikleen worden zijn te geven, met verschaffing desgewensd van goed materiaal en doelmatige gereedschappen tegen kostprijs, onder beheer van een deskundige met de bevolking op artistiek gebied intens melevend directeur, zooals dit in de „openlucht-museum van Skandinavië met zooveel succes tot bevordering van volkskunst betracht wordt. Waarom kan dit in den Indischen Archipel niet hier en daar navolging vinden? Vêel behoort 't niet te kosten, terwijl de goede gevolgen er van onberekenbaar groot zouden zijn: ook voor het nageslacht, zoowel van Oosterschen als van Westerschen!

Ook reden wij naar de nabij gelegen Poera (tempel) Satrya, vroeger de grootste offerplaats der Badoengsche vorsten, welke thans nog door de bevolking hoogelijk vereerd wordt, al doet zij niets om het langzaam, maar zeker verval er van te verhoeden. Toen wij ons leedwezen over die verwaarloozing uitdrukten, antwoordde onze gids, een hoogstaand Baliër: „Maar wij hebben ook geen Radja meer, die ons hierin voorgaat en geregelde er toe aanzet!”

Willem v. d. Waals

HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 3H68
GEVESVIGD SEDERT 1916

VOLGENS DE MEEST MODERNE EISCHEN INGERICHTE

Heeren Kapsalon
Grote Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELN
— tegen zeer concurrerende prijzen —

Gomestibles- en Delicatessenhandel
JACQUES PIJL, Crisnier

BLOEMENDAAL
Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262
Zijweg 22 OVERVEEN Telefoon 2095

Schoen-Magazijn PAANAKKER

Alléén ZOUTMANSTRAAT 43 - Den Haag
TELEFOON 30869

LINNEN- EN TENNISSCHOENEN

Zou 't nu niet op den weg liggen van het Nederlandsche Gouvernement om deze volks-veredelende zaak der vroegere landvorsten op zich te nemen? Kostbaar behoeft ook dit niet te zijn en hoezээр 't zoowel door ingezetenen als vreemdelingen waardeerd worden!

Toeristen moeten ook niet vergeten de bij het naburige dorp Kapal gelegen badplaats te bezoeken, daar zich een zeer merkwaardige offerplaats bevindt; een ruw in de rotsen uitgehouwen olifant, daarboven een tijger en op 't hoogste punt de afbeelding van een godheid, als beschermgeest der tempelen.

Zuid-Bali is vooral het land der beroemde tempelcomplexen van de gespleten soort, die de algemeene verwondering wekken, al hindert sommige gevoelen de al te rijke, niet altijd fraaie versiering o.a. de bordjes uit de Regout-fabrieken. Toch maken in het drukke Oostersche bouwwerk dikwijls aardig effect. De ongebreidelde tropische vegetatie van dit vruchtbare eiland heeft zeker den aardigen inboorling tot dergelijke overdaad gebracht. Wij behoeven ons echter niet blind te staren die barokke architectuur, overwoekerd met ornament — natuur en volk doen der kunst op Bali zware concurrentie aan! — daarnaast valt nog veel ongestoord te bewonderen. De ligging der tempels tusschen glooiende rijstvelden, met een afgezwand tot achtergrond, ingesloten door een paar waringins, is altijd, door de uitnemende tekenen, buitengewoon indrukwekkend, terwijl Meroe's, in drie- en meervoudige verdiepingen, best uit donker hout met zwart idjoek-daken opgetrokken pagode's, in hun architectonischen eendracht altijd grootsch aandoen!

Na de rijsttafel, die in de verschillende pasanaans zeer smakelijk wordt opgediend, vernamen wij, dat wij dien middag een lijkverbranding kunnen bijwonen. Hoewel 't er slechts een van eenvoudige kampong-menschen, wilden wij dit niet laten ontgaan. Vanuit onze auto, die tot bij de brandstapel kon naderen, zagen wij het heele verloop. Hoewel de naderende stoet met de verschillende typische attributen een schilderachtig geheel vormde, maakte de „plechtigheid“ een allesoverheersende indruk, zij leek meer op een mis dan op een begrafenis, vooral ook door de ringende kraampjes met allerlei versnaperingen, waaraan de aanwezigen zich te goed deden, terwijl de vlammen knetterden. Er werden drukke gesprekken gevoerd, niet 't minst door de lijkdragers, die en vrienden van de overledenen — gewoon worden eenige gebalsemd bewaarde lijken tegevoerd, vanwege de hooge daaraan verbonden kosten — die op alcoholrijke palmwijn werden vermaald. De lijkverbranding moege opzichzelfsprekend is, de zich verspreidende dampen waren verre van aangenaam riekend. Onze auto met inzittenden, die hoe langer hoe meer door nieuwsgierige Baliërs omsingeld werd, bleef heel wat bekijks en gepraat uit, zoodat wij waren, toen wij ons, na afloop van den „eere-lijkwagen“ konden verwijderen. Deze avond-samenkomst in de gezellig ingerichte resident-residents-woning, waar verschillende Baliëse vrouwen hare kunstnijverheidschatten velen vertoonden en te koop bieden, was veel hartelijker. Wij roemden in strijd dit handwerk, dat vooral in Zuid-Bali artistiek bijzonder staat, een levende kunst, die er met liefde behandeld wordt. Wij raakten er eerst over uitgesproken, wij dezen stichtelijken avond besloten met een nachtelijke wandeling naar de Samoer-baai, waar wij opnieuw de mysterieus-schoone tropische verschijnselen bewonderden.

(Wordt vervolgd.)

Van Week tot Week.

19-25 MEI.

Pangeran Hangabehi †. Te Jogjakarta is overleden Pangeran Hangabehi, de oudste broeder van den Sultan. (Aneta, 25 Mei).

J. Luyt †. Te Nijmegen is overleden de heer J. Luyt, gep. kapitein der Inf. van het O.-I. leger.

A. Stoll †. Naar het Vaderland verneemt is te Malang overleden de heer A. Stoll, oud-administrateur der Mij. Wonoredjo. De overledene was in de suikerwereld op Java een zeer bekend persoon.

C. H. de Lussanet de la Sablonière †. Te 's-Gravenhage is op den leeftijd van 61 jaar overleden de gep. kapitein ter zee C. H. de Lussanet de la Sablonière, die o.m. in 1893 heeft deelgenomen aan krijgsvieringen in Tamiang, waarvoor hem het ereteken met gesp werd verleend.

A. Vermaas †. In den ouderdom van 82 jaar is te 's-Gravenhage overleden de heer A. Vermaas, oud-gesagvoerder bij de Ned.-Indische Stoomvaart-Maatschappij.

Koloniale Raad van Curaçao. Bij Kon. besluit dd. 16 Mei zijn de heeren Ed. S. Lansberg en C. S. Gorsira J.P.Ezn. voor het loopende zittingjaar benoemd onderscheidenlijk tot voorzitter en ondervoorzitter van den Kolonialen Raad van Curaçao.

De Olympiade in 1928. Het comité, dat in Indië is opgericht onder leiding van den heer L. C. Westenenk, garandeert 150 duizend gulden voor de Olympiade.

Dr. H. A. van Andel. Den 29en April heeft de bekende zendingsman van Solo, Dr. H. A. van Andel, zijn vijf-en-twintigjarig ambtsjubileum gevierd.

Zendingsconsul. Ds. N. A. C. Slotemaker de Bruine, predikant te Bergentheim, is benoemd tot Zendingconsul. De datum van zijn vertrek naar Indië is nog niet vastgesteld.

De bevolking der cultuurondernemingen. Naar de Deli Ct. verneemt, hebben alle ondernemers en groote werkgevers op Sumatra's Oostkust van het B. B. vragenlijsten gekregen met verzoek tot invulling, ten einde daaruit het door den heer Albarda in de Tweede Kamer verzochte overzicht van de economische positie en den belastingdruk der Inlandsche bevolking te verkrijgen.

Daarbij worden tal van cijfers gevraagd betreffende de betaalde arbeidsloon, levensstandaard, toeslag op rijst, enz. in de jaren 1913, 1920 en 1923, welke gegevens dan op Java verwerkt zullen worden.

De Communistische partij. Bij de bestuurswisseling heeft de heer Semaoen als vertegenwoordiger van de Indonesische zusterpartij zitting genomen in het bestuur der Communistische partij. — In kieskring VI ('s-Gravenhage) en ook in andere plaatsen, is Hadji Misbach te Merauke (Nieuw-Guinea) geplaatst op de kandidatenlijst voor de a.s. Tweede Kamerverkiezingen.

De Landvoogd niet naar Palembang. Volgens een Aneta-telegr. dd. 23 dezer gaat het bezoek van den Landvoogd aan Palembang in September a.s. niet door.

Universiteit te Leiden. Candidaats-examen Indisch recht, de heer D. de Boer.

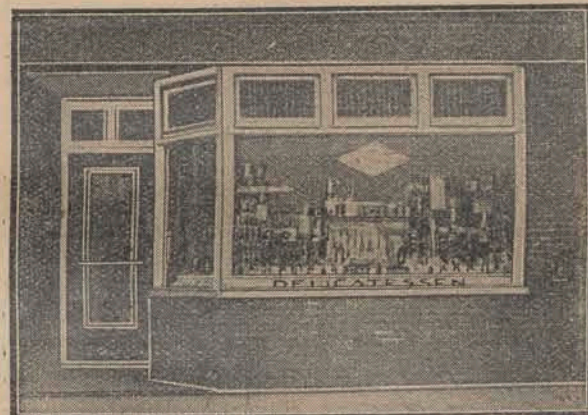
Overeenkomst met de Kon. Paketvaart-Mij. De nieuwe Paketvaart-overeenkomst, welke in de thans geopende zitting van den Volksraad in behandeling zal komen, houdt in een verhooging met 17 pCt. van de vergoeding voor het postvervoer en met circa 30 pCt. van de tarieven voor het vervoer van gouvernementspassagiers en gouvernementsgoederen, welke tarieven in het loopende contract nog staan op hetzelfde niveau als vóór den oorlog. (Aneta, 23 Mei).

De Indische Postschool te Leiden gesloten. Het Vaderland van 25 dezer deelt mede: De Indische Postschool zal met ingang van 1 Juni worden gesloten. Zoodaorts indertijd reeds is medegedeeld, is de opleiding van surnumerairs tot controleur bij den Indischen Post- en Telegraafdienst opgeheven, waardoor deze school overbodig is geworden. Morgen wordt de laatste leerling geëxamineerd. De leeraren, die aan deze school werkzaam waren, zijn reeds geleidelijk naar hun vroegere standplaats bij den Post- en Telegraafdienst in Indië teruggekeerd. De directeur, de heer Hardeweg, is

FRANS WALLAT
BONTWERKER
ATELIERS VOOR FIJNE PELTERIJEN
KETTINGSTRAAT 2A TELEFOON 10219
'S-GRAVENHAGE

N.V. „DE GASTRONOOM“

Comestibles en Kruidenierswaren tegen concurrerende prijzen

Goudsbloemlaan 112 - DEN HAAG - Telefoon 32486

Haarlem en Omstreken.

Fa Th. A. KLINKHAMER APOTHEKER

KONINGINNEWEG 69, hoek Jordensstraat - HAARLEM
TELEFOON 1506

Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen
Verbandstoffen, Specialité's
Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)
Zeer spoedige bezorging
VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

STOEL'S
WONINGBUREAU
BLOEMENDAAL
VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

GEZ. VAN DEN HAAK
HAARLEM · KINDERHUISVEST 27 · TEL. 10118
OPGERICHT ANNO 1881
FIJNWASSCHERIJ
BEHANDELD:
BOORDEN - OVERHEMDEN
BLOUSES en JAPONNEN
IN ALLE STOFFEN
TAFELGOED en GEHEELE WASSCHEN

Tel. 11290
Groot Houtstr. 185
Bloemenmagazijn
„ANNIE WIGMAN“
Moderne Bloemwerken
Groot Houtstr. 185
Haarlem

L. DEBIJE : DEN HAAG
Welmarstraat 171 A en B Telefoon 35391
IJzerwaren, Gereedschappen
voor Vaklieden - Amateurs
Verzending naar de Tropen onder garantie

Fa. J. J. TAVERNÉ
Spekslagerij Vleeschhouwerij
Fijne Worst- en Vleeschwaren
Donkersteeg 17 LEIDEN Telefoon 192
OPGERICHT 1731
Levert prima kwal. Rund-, Kalfs- en Varkensvleesch tegen billijken prijs.

HOTEL-RUBRIEK

AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole”

Vis à Vis Station - Telef. Interc. 41
Directeur STREEFKERK TEN KLOOSTER, Lid der Ver. „Oost en West”

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str.k.en.w.w.opdelogeerk.
PENSION „QUIST”
Stadhoudersplein 17-19
Tel. 51523

Hotel Rest. „DUINOORD” Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & V. D. LEUR
BESCHIKBAAR.

Hotel „Promenade”, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen.
VILLA GRETHALIA
Pension Stouthamer
L. de Colignyplein 14
kamers met volledig pension vanaf f 50.— per maand.

Restaurant RITZER, Parkstraat, Telefoon 13903, Menu f1.25, Soep, Schotel naar keuze, Pudding.
Pension W. WILLEKE, Luibeckstr. 57-59, Den Haag
Fam. Pens. Ref. van voor-aanst. Ind. Fam. voorh.

HAARLEM EN OMSTREKEN.

Pension DEKKER
Parklaan 69
HAARLEM
Bezoekt Hotel Pension Roosendaal, Café Restaur. Tel. 13574 OVERVEEN
A. J. V. SCHOOTEN, Eigenaar voorheen Hofmeester der S.M.N

ROTTERDAM.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Hotel Pension v. d. Laar

GEVERS DEYNOOTWEG 91 TELEFOON 52564

Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus”, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.

Stroomend water. Electricisch licht.
Pensionprijs vanaf f 5.— per dag per persoon.
Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.
Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel
Aanbevelend J. J. V. D. LAAR, Eigenaar

Kasteel „Oud-Wassenaer”

Telefoon Kievit 571

15 minuten per Electr. Tram van Den Haag
Tramhalte Stoeplaan

Het geheele jaar geopend

Alle comfort

Matige pension-prijzen

Rusthuis „Yardin Millford”

Stadhoudersplein 13 's-Gravenhage

Kamers beschikbaar

voor Rustbezoekenden en Herstellenden

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK”

Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.

Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension Restaurant
Jacob Hopstraat 1 Sweelinckstraat 158

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES

PEKELVLEESCH
ROASTBEEF
HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK,

Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811

Wordt ook thuis bezorgd.

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor Diners aan huis bezorgd

de eenige onderwijskracht, die tot het laatst toe aan de postschool is verbonden geweest. De Postschool is ruim 10 jaar te Leiden gevestigd geweest.

Vliegongevallen in Indië. In 1924 hadden in Indië 22 vliegongevallen plaats, waarbij geen enkel, dat ernstig persoonlijk letsel veroorzaakte.

Bevordert. De luitenant-kolonel der inf. van het O.-I. leger H. L. la Lau is bevordert tot kolonel.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Het Congres van Boedi Oetomo.

Vrijdagavond 10 April ving in de pendoppo van de Sociëteit Hadiprojo te Solo het congres van Boedi Oetomo aan. Het congres, onder voorzitterschap van den heer Woerjaningrat, werd o.a. bijgewoond door afgevaardigden van 33 afdelingen en vertegenwoordigers van een 16-tal Inlandsche vereenigingen. De *Locomotief* (11, 14 en 15 Apr.) geeft een uitvoerig verslag van het behandelde.

De politieke actie faalde door gebrek aan belangstelling. Het afgetreden hoofdbestuur was min of meer moedeloos op het resultaat van 8 jaren politieke actie; bijna niets was bereikt. De vereeniging wordt voor revolutionair aangezien. Wat kunnen we doen? De politieke actie op het tweede plan brengen en ons meer gaan concentreren op culturele ontwikkeling, adviseert het H.B. bij monde van den heer Soetopo. Dat advies bevreemdt eigenlijk niemand. Verschillende afdelingen droegen hare afgevaardigden op tegen het H.B.-voorstel in te gaan en op versterking der politieke actie aan te dringen. Van overal vandaan klinken de stemmen, die zich tegen B. O.'s tijdelijke retraite van het politieke terrein verzetten, want als terugtrekken wordt algemeen het H.B.-voorstel opgevat. Het verzet is vrijwel algemeen. Ten slotte werd in een motie gezegd, dat streven naar culturele opheffing op den voorgrond zal staan. Over de politiek zegt de motie niets. Het nieuwe H.B. kreeg bij zijn geboorte de *culturele motie* mede. Deze is echter zoo gesteld, dat men er vrijwel mee doen kan wat men wil. De personen van het nieuwe bestuur zijn er intusschen borg voor, dat zij niet zal worden opgevat als een aanwijzing om de politieke actie op den achtergrond te dringen. En terecht — meent *De Loc.* (18 Apr.) —. Wie werkelijke ontwikkeling des volks wil, behoeft daartoe de actieve medewerking des volks en deze is in het Oosten evenmin als in het Westen te krijgen, zonder dat ieder oogenblik weer opnieuw duidelijk wordt, dat het volksbelang gediend wordt. Deelname aan het politieke leven, in locale ressorten zoogoed als in de landsvergaderzaal, is nog altijd een der beste middelen om voortdurend te doen blijken op welke wijze een organisatie meent de belangen van een bevolkingsgroep te kunnen dienen. Wanneer het huidige hoofdbestuur uit de discussies op het Solosche congres geleerd heeft, dat de culturele opheffing, noodig voor de bereiking der nationale onafhankelijkheid, mede gediend wordt door actief deelnemen aan het politieke leven overal waar dit zich uit, dan zullen de Solosche discussies voor Boedi Oetomo een nuttige les inhouden, waarvan niet alleen B. O., maar ook Indië zal profiteren.

Belangrijker nog dan de motie over cultuur en politiek, acht „De Loc.” het besluit, waarbij de zetel van het hoofdbestuur wordt verplaatst van de Vorstenlanden naar Semarang. Boedi Oetomo's hoofdbestuur, dat naar algemeene opvatting niet ongevoelig was voor de invloeden van de Vorstenlandsche hoven uitgaande, onttrekt zich door de verplaatsing naar Semarang aan die invloeden. Hierdoor komt de vereeniging als zoodanig in menig opzicht vrijer te staan, vrijer tegenover het Indische gouvernement. Bovendien neemt zij daardoor een wapen uit handen van die partijen in de Inlandsche samenleving, welke zich te voren reeds geheel hebben losgemaakt van den invloed, welke van Jogja en Solo nog altijd uitgaat. De gevolgen van deze overplaatsing zijn nog niet direct te overzien. Voor de hand ligt evenwel, dat er de betekenis aan moet worden toegekend van een poging om B. O. te maken tot een vereeniging van Inlandsche intellectuelen, die zich niet langer gebonden achten aan de tradities, waarin zij, die B. O. in een vroegere periode leidden, waren opgegroeid. De tegenwoordige samenstelling van B. O. motiveert ongetwijfeld deze gewijzigde houding.

Restaurant American-Bar „CASINO” Ballroom Tearoom

SCHEVENINGEN

Plats à f1.50, Lunch à f2.—, Diners à f3.- en f5.-

Matinée en Soirée Dansante

2 ORCHESTRES

Directie: D. SCHOOR

Pension Mevrouw OP 't HOLL

KRULLELAAN 37

Munt uit door goede keuken
en billijke prijzen

Wordt door gegoede Indische Familie's aanbevolen

Ten slotte merkt „De Loc.” op, dat de afgevaardigde van Sumatra's Oostkust de zaak waarvoor hij spreekt („De koelies ter Oostkust”, „De Loc.” 15 Apr.) bliggen goed gedaan heeft door de reeks van onjuistheden door hem gedebiteerd. Wat hij zeide over overtoerenkosten was onjuist, wat hij zeide over de loonen gedeeltelijk onjuist, gedeeltelijk onvolledig, wat hij zeide over den werktijd was onjuist of onvolledig, hetzij bij vrij algemeen bekend rondschrijven, zijn regeld en bovendien door arbeidsinspectie en bestelselmatig worden gecontroleerd. „De Loc.” hoopt deze afgevaardigde een volgend maal beter gementeed ter vergadering zal verschijnen.

De Koloniatiepolitiek der Indische Regeering - De agrarische kwestie.

Naar aanleiding van een door de Tweede Kamer de behandeling van het vraagstuk der poenale gedaan verzoek, om een uitzetting te mogen worden van de door de Indische Regeering gevolgde koloniatiepolitiek, verzocht de Minister van Koloniatie den Gouverneur-Generaal deze aangelegenheid in zette beschouwing te doen nemen en de noodige gegevens te verstrekken, opdat op overzichtelijke wijze aan het verlangen der Kamer zou kunnen worden gedaan. Na overweging van de terzake uitgebrachte vizeen heeft de G.-G. zijn goedkeuring gehecht aan ten aanzien van de koloniatie in de toekomst te worden gedraglij, en deze in een *circulaire* (De Loc. 18 Apr.) ter kennis doen brengen aan de hoofden der Gew. Bestuur. Wij vermelden enkele gedeelten: Landbouwkoloniatie zonder meer en nitsluitend overheidswege kan uit economisch oogpunt worden geacht voor zoover daaraan de bedoeling grondslag ligt om enkele gedeelten van Java te ontlasten van behoeftige gezinnen. Maar bovendien kan strekken tot bevordering van de ontginning en ontwikkeling van de streek waar gekoloniseerd wordt.

Elke vorm van koloniatie zal alleen op steun van de zijde der ondernemingen kunnen rekenen, die de beheerders ervan er rechtstreeksch voordeel zien; ook dus, indien zij door het stellig vooruitgaan dat de poenale sanctie niet tot in lengte van dagen handhaafd zal kunnen blijven, verplicht zullen zijn trachten om zich in de toekomst op de goedkoopste wijze van arbeidskrachten te verzekeren, waarbij in vele gewesten ernstig zal moeten worden overogen of niet het profiteeren van nabijheid van de van werkwillige, landbouwende Javanen verre te kiezen is boven het aanwerven op Java van armoedige Inlanders. Voor de tabakscultuur ter Oostkust van Sumatra, waar geen gelegenheid bestaat koloniatie te bevorderen buiten de ondernemingen, omdat alle eikar grenzen, acht de Landvoogd het gewenscht te nu tot voorbereiding van een betere regeling overgaan. Het is namelijk gezinszins uitgesloten, dat de schillende maatschappijen genegen zullen zijn te nu voor irrigatie geschikte terreinen af te staan van koloniatiedoelenden, indien daartegenover de verandering van de Regeering kan worden gesteld, dat bestendiging van de tabakscultuur ter Sumatra's Oostkust wensch, d.w.z. dat niet later, bij het vervallen van de nu loopende concessies, de beschikbaar mende gronden ook voor andere cultures dan door de betrokken zelfbesturen zullen worden gegeven.

Tot onderzoek van alle met het koloniatievraagstuk samenhangende kwesties, in elk gewest waar koloniatie van Javanen reeds plaats heeft of dient te worden bevordert, ter overdenking, voorbereiding en voering van maatregelen op dit gebied en voor de afwijking van den eventueel noodig geachten steun overheidswege, zal het naar de meening van den Landvoogd aanbeveling verdienen *gewestelijke koloniatiecomités te organiseren*, bestaande uit vertegenwoordigers van alle betrokken diensten en particuliere personen, derhalve b.v. uit irrigatie-ingenieurs, directeurs van locale werken, indien aanwezig, landbouwkundigen, medici, bestuursambtenaren, planters en Javanen. Den hoofden van Gew. Bestuur wordt ten verzoekt om, voor zoover het hun gewest aangaat, de den aangegeven zin den arbeid ten dezen te willen voorbereiden en regelen en de Regeering t.z.t. met de uitslag van hun bemoeienissen in kennis te stellen.

Op het Congres van Boedi Oetomo werd een motie aangenomen (De Loc. 15 Apr.), waarin B. O. zich ver spreekt tegen I. E. V.-koloniatie, waar ook in Indië op den partijdag der C. E. P., den 9den en 10den April te Weltevreden gehouden, werd door den heer

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling

van Werken van verschillende bekende Meesters tegen zeer lage prijzen in de

KUNSTZAAL, ZEESTRAAT 65a

naast Panorama Mesdag
Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij Zuid.

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de **O. L. V. E. H.**

Dijkema een rede gehouden over „De agrarische kwestie in Indië” (De Loc. 15 Apr.). Spr. beschouwt Indo-Europeaan als landskinderen. Hun grondrechten moeten behoorlijk verzorgd worden. Er is geen rechtsgrond aan te wijzen, waarom zij van het grondrecht zouden kunnen worden uitgesloten. De Regeering — zoo resumeert spr. zijn rede — brenge haar taak van een politiek van redelijke verplichting van hulp en opbouw tot uiting, in het scheppen van gelegenheid van het groot-kapitaal tot het productief maken van Indië's woeste gronden, in de zorg voor de economische ontwikkeling der bevolking en de bescherming harer rechten, in de ontgating van nooden der Indo-Europeanen. (Applaus).

De heer Ollolander is het in vele opzichten eens met door den heer Dijkema aangegeven beginselen, doch de oplossing van vele moeilijke zaken in de smelting der onderscheiden rassen tot één volk. Indo-Europeaan moet zich geheel en al beschouwen als kind des lands. Hij moet zich gelijk willen stellen met den Javaan. Wanneer de inheemsche planter aanden kan krijgen van de proefstations, dan zal wel net zoo goede resultaten kunnen krijgen als Europeesche planter. Spr. meent dat de Regeering irrigeerbare gronden aan Europeanen mag geven. De heer Wiebenga waarschuwt voor de opvattingen van den heer Ollolander. De Indo-Europeaan moet niet worden tot het peil van den Inlander, maar deze moet worden opgeheven tot het peil van den eerste. In handen industrie moet de European in de eerste plaats zijn middel van bestaan zoeken.

De heer Dijkema, de verschillende sprekers beaantwoordend, merkt op, dat de mislukking van den Europeaan klein-landbouw tot nu toe niet lag in de uitbreiding van het te bewerken terrein, maar in de menschen zelf, die technisch onvoldoende voorbereiden aan den arbeid togen. Hij zou de moeilijkheid om het begrip Indo-Europeaan te definiëren, willen ontlossen door te spreken van minvermogende Europeanen. Het belang van de Indo-Europeanen acht hij, dat er hun midden opkomt een flinke boerenstand. Het N. V. ziet dit gelukkig ook in.

Eenzijdigheid.

In de „N. B. Ct.” is o.m. betoogd dat te Leiden ontdekt een stuk onderwijs, dat den leerlingen het „op zekere kennis gegronde besef bijbrengt van het grote verschil der groote cultures, nijverheid en mijnbouw en de bestuursmogelijkheid van Indië en den stoffen en redelijken welstand zijner bewoners.” Deze merkwaardige onthult voor de Deli Crt. (22 April) een oordeel in de opleiding van onze Indische ambtenaren. Het klinkt onwaarschijnlijk dat die leemte naderhand gevestigd kan worden, wanneer de opgeleide eenmaal opvol gestampt is met allerlei andere, op zichzelf belangrijke zaken, die echter nooit de stoffelijke basis kunnen vormen waarop een nieuwe ontwikkeling kan worden opgetrokken. Omdat de nervus rerum, de ziele die de beweging doet ontstaan, er in ontbreekt, is de leer der tegenwoordige levensbronnen van Indië is geen afzonderlijke hoogleraar. De „D. C.” natuurlijk de waarde van kennis van het Sanskrit, het Arabisch, de archaeologie en de oude geschiedenis van Ned-Indië niet onderschatten, maar de bekwaame ambtenaren is er toch nog wat anders.

In deze leemte — zoo vervolgt het blad — moet voor een goed deel de verklaring van zooveel antisemitisme, zoveel tegenstrijdigheid ook in de onopgeleide goed-bedoelde pogingen van onze bestuursambtenaren om de hen toevertrouwde gebieden economisch vooruit te helpen. We kennen daarvan allen voorbeelden, hoe de eene bestuurder het plotseling zijn hoofd krijgt de veeleel aan te moedigen, een industrie te steunen, en hoe zijn opvolger met één slag al dat werk ongedaan maakt en het weer over anderen boeg gooit. Met het gevolg dat de bevolking, die blijft, weinig vertrouwen heeft in de voorzorg van hare bestuursambtenaren op dit speciale gebied. Afscheiden van de vraag Leiden of Utrecht, dat in deze geping zoo spoedig mogelijk afdoend voor te worden.

De Ombilin-mijnen.

De Soerabajasch Hbl. (18 April) bespreekt de bevestigingsresultaten van de Ombilin steenkolenmijnen over 1924. Een groot deel der Ombilin kolen wordt voor verbruiksdoeleinden gebruikt: Staatsspoor, Marine, enz. Toch nam in 1924 ook de omzet aan kolen met 44.000 ton toe. Het jaar 1924 gaf een verlies van f 170.000; dit verliescijfer wordt vermenigvuldigd na de afschrijving en na aftrek van 6 pCt. winstrenten. De productie der mijnen steeg van

500.000 ton in 1923 tot 600.000 in 1924. Een contractant kostte in 1923 f1.56 per dag, in 1924 f1.34; voor de dwangarbeiders bedroegen deze cijfers resp. f0.88 en f0.79, voor de vrije arbeiders f0.90 en f0.86. Het resultaat, dat na met afschrijving en kapitaalsrente rekening te hebben gehouden, nog een flink overschot aan 's Lands schatkist ten deel valt, zal waarschijnlijk in 1925 worden bereikt. Over het algemeen verkeerden de Ombilinmijnen niet in een gunstige conditie om te kunnen concurreren. De kolen zijn niet van eerste kwaliteit, de zelfkosten zijn hoog, tengevolge van het dure transport naar Emmahaven, en Emmahaven is geen groote betekende Oceaanhaven. Om betere resultaten te bereiken, denkt men de productie te vergroten en de zelfkosten te verlagen. De vraag is echter of dit mogelijk is. De arbeidsloonen zijn vrij goed en allerlei bijkomstige maatregelen zijn zeker ten behoeve van de groote arbeidersbevolking noodig: medische verzorging, veiligheidsmaatregelen, behoorlijke huisvesting, kleeding, enz. Sommigen zien toekomst in het maken van een afvoerweg voor de kolen naar de Oostkust van Sumatra. Het „Soer. Hbl.” meent, dat inderdaad aan de Oostkust betere verkoopkansen zouden bestaan. Er zijn echter twee onoverkomelijke bezwaren. De kosten van zoo'n verbindingsweg, nieuwe emplacementen met alles wat daarbij hoort, zijn zoo geweldig, dat de zelfkosten der kolen nog sterk zullen stijgen. Deze nieuwe afzethaven zou moeten concurreren tegen Sabang, aangezien beide kolenstations aan denzelfden zeeweg zouden liggen en de schepen zouden daar bunkeren, waar de beste kolen tegen de laagste prijzen verkrijgbaar zouden zijn.

Vervolgens betoogt het „Soer. Hbl.”, dat altijd van remmenden invloed op de resultaten zal zijn, dat de Ombilinmijnen een staatsbedrijf zijn met een „stroeve” exploitatie. Het blad wijst er op dat het stelsel van „gemengde bedrijven” vele voordeelen biedt: particuliere bedrijfsvoering en de staat, de gemeenschap, groot-aandeelhouder. Het zou — zoo besluit het „S. H.” — aanbeveling verdienen eens na te gaan de voordeelen en ook de nadelen van de omzetting van het Ombilin-steenkolenbedrijf in een z.g. „gemengd bedrijf”. We geven als een voorloopig oordeel, dat vermindering van risico gepaard zoude gaan met groter efficiency. Dat ondanks het gebrek aan soepelheid de bedrijfsuitkomsten over 1924 zooveel gunstiger zijn dan die over 1923 mag den leiders zeker tot ere strekken.

II. UIT DE INLANDSCHE PERE.

Het vertrek van een bemind Regentenpaar.

Den 5en Januari van dit jaar, zoo schrijft men in de „Perniagaan” van 7 Januari 1925, was het voor den Regent van Lebak, Raden Adipati Aria Soeriadipoetra en zijne echtgenote, de laatste dag, dat dit Regentenpaar in de Regentwoning te Rangkas Betoeng (Bantam — Java) verblijf hield.

Al was die plaats ook niet de geboorteplaats van den Regent, wanneer men er gedurende 40 jaren heeft verblijf gehouden, kon het niet anders of dat vertrek moest van weemoedige gevoelens vergezeld gaan.

Er zijn niet veel personen meer in leven die het officieele feest bij het optreden van den Regent in de Koningin van Lebak, vergezeld van de Raden Ajoe, hebben bijgewoond, welke plechtigheid plaats had korten tijd nadat de ramp van Krakatau West-Java had getroffen.

Deze hooge en trouwe Inlandsche landsdienaar was de oudste zoon van den vroegeren Regent van Lebak en de oudste dochter van den Regent van Garoet.

Het was op bovengemelden dag, in den vroegen morgen, zeer druk in de Kaboepatan, waar, behalve de Inlandsche ambtenaren met hunne dames, vele particulieren en veel desavolk, ook van buiten het Regentschap, verzameld waren en op die wijze blijk wilde geven van hunne sympathie en hunne genegenheid voor het vertrekkende echtpaar en zeker niet het minst voor den scheidenden gepensioneerden Regent, dien men nog eens wilde zien.

Aan het station waren bij het vertrek tegenwoordig tal van Europeesche ambtenaren, ingezetenen van Rangkas Betoeng, planters uit den omtrek en vele personen meer.

De trein bestond uit 3 wagons, gevuld met Inlandsche pryajis en hunne dames en verder alle belanghebbenden, die het Regentenpaar naar Batavia uitte wenschten te doen en dat den volgenden dag naar Garoet vertrok, alwaar het zich wil vestigen, zool niet voor goed, dan toch voorloopig.

VERLOFGANGERS!

Wanneer U zich in Den Haag vestigt, laat dan al uw Wasch- en Strijkgoed behandelen bij de

Stoomwasscherij DE KRUYFF,
NOORDERBEEKSTRAAT 82 — TELEF. 36207

Voor het niet wegraken van goed wordt ingestaan.

Je Motormerk.
vraagt
Geïllustreerde prijscourant
THE BRITISH MOTOR AGENCY
DANCKERTSTRAAT 54^B
's-GRAVENHAGE TEL. 34318

Deelname

opengesteld in kapitaal eener N.V. in het bouwbedrijf in den Haag. Dividend bedroeg over 1922 20%, over 1923 13%.

Brieven onder No. 388 Bureau van dit blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

Stoomververij en Chemische Wasscherij „DUINOORD”.

Begoniastraat 188-190 Telefoon 36048
hoek Goudsbloemlaan

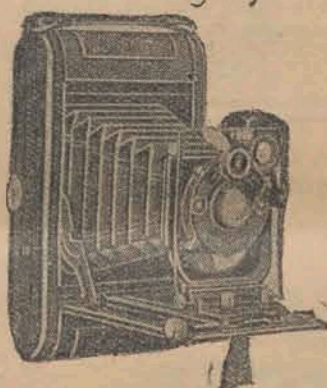
Goederen binnen 4 dagen zonder prijsverhooging thuisbezorgd.

Heerencostumes . . . f4.—	Wol en Plu. p. □ el f0.40
Mantelcostumes . . . f4.—	Handschoenen, per
Jassen, vanaf . . . f2.75	paar vanaf f0.20
Mantels f2.75	Oppersen v. Heeren-
W. Dekens f1.— en f1.20	Costuums f1.50
Gest. Dek. f1.50 en f1.75	Idem m. ontvlekkers f2.50
Vitrages . . . per □ el f0.15	Dames-Costuums
Madras. f0.20	naar grootte

Speciaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleding

R. A. LAPPÖHN

Photographie-Artikelen

's-GRAVENHAGE

Heerengracht 3^b

Telefoon 10639

Passage 43

Telefoon 16462

SCHÉVENINGEN

Palacestraat 8

Het beste adres

voor de levering van Koloniale Waren en Comestibles is

P. VROLIJK, Haagschestr. 1

Telefoon 52159

HUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

DROGISTERIJ „HET KRUIDENHUIS”
Fa SCHOFF - BILTHOVEN
(Ass.-Apotheker - Gedipl. Drogiste)
Julianalaan 16, n. h. Postkantoor Telef. 6524
Minerale en Medicinale Wateren en Zouten
Drogerijen - Chemicaliën - Verbandstoffen - Specialiteits
FOTO-ARTIKELN

**N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ
BRANDSTOFFENHANDEL**

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEPHOON

14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat bel dan op **14427**.

**NEDERLANDSCHE
HANDEL - MAATSCHAPPIJ**

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve 20,045,032.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 'S-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscredietbrieven.
Depositio's.
Rekeningen-Courant.
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

**N.V. STOOMWASCH-
EN STRIJKINRICHTING**
voorheen
H. A. v. STARRENBURG
OPGERICHT 1875
Fahrenheitstraat 168
TELEFOON 31791
'S-GRAVENHAGE

H. HELMERS
BONISTRAAT 31 TEL. 14844
'S-GRAVENHAGE
In COMESTIBLES
en KOLONIALE WAREN

Bij STEVENS & CO'S EFFECTENKANTOOR

REGENTESSEPLEIN 24 DEN HAAG TEL. 34210-34211

Speculeert men alle fondsen met

10 % SURPLUS

OPGERICHT 1918

zonder verplichte bijstorting

De 5e Januari 1925 was voor den Regent en zijne echtgenote een zonnige dag in beider leven.

Een inlandsch ambtenaar, die zich in dienst vergreep.

In de maand November van het vorig jaar werd reeds in de „Perniagaan” melding gemaakt van de slag uit 's lands dienst van Mas Soeparman, Patih van Brebes, om reden hij in zijne vorige functie van Wedono van Slawi (Tegal) zich ten eigen bate had vergrepen aan de onder hem berustende gelden, bestaande uit f 4000.—, welke als schadeloosstelling aan de bevolking moest worden uitgekeerd wegens de voor de irrigatie benodigde gronden.

En voorts nog f 3000.— van het bestuur, welk bedrag bestemd was voor de oprichting van een rijstschuur in de desa.

De fraude werd, volgens mededeeling, voorkomende in de „Perniagaan” van 7 Januari 1925, ontdekt, nadat de benoeming tot Patih van Brebes had plaats gehad en men bij den vervangenden Wedono van Slawi van verschillende zijden inlichtingen had gevraagd ten opzichte van de in bewaring genomen kasgelden, doch die daarop geen antwoord had kunnen geven.

Daarop werd de Patih gehoord, die onmiddellijk zijne schuld bekende.

Van de omstandigheid, als zouden ten deze de gelden bij vergissing in de zak van den Patih terecht zijn gekomen, mag men in dit geval dus niet spreken, maar niettemin vindt men het toch zeer jammer dat het gebeurde heeft plaats gehad.

Want de Patih was een geschikt landsdienaar en kon niet lijdelijk blijven, wanneer men hem om geldelijke hulp vroeg of wanneer personen, die in werkelijke nood verkeerden, zijn bijstand inriepen.

Persoonlijk had hij het geld niet, doch trachtte dat elders te vinden, waarvoor hij zich, ter wille van anderen, bijzonder inspande, met het ongelukkig gevolg dat hij zich, om toch anderen te helpen, aan de onder hem berustende gelden vergreep.

Over zijn eigenlijk dienstwerk heeft men niets dan lof, hetgeen niet behoeft te verwonderen, in aanmerking genomen het feit dat hij van de school tot opleiding van Inlandsche artsen afkomstig is.

De Landraad heeft den Patih van Brebes tot 5 maanden gevangenisstraf veroordeeld, doch men hoopt dat hij, na het verstrijken van zijn straftijd, nog zal kunnen worden geholpen.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

De gemalin en de bijvrouwen van den gewezen Keizer van China Suan Tong.

In de „Perniagaan” van 7 Januari 1925 zijn eenige mededeelingen overgenomen uit een der Japansche nieuwsbladen, waarin het een en ander wordt vermeld met betrekking tot den toestand, waarin op het oogenblik de gemalin en de bijvrouwen van den gewezen Keizer van China verkeerden.

Volgens de berichten in dat blad, waarvan echter de naam niet is opgegeven en men dus niet zeker weet of aan die berichten vertrouwen kan worden geschonken, zou op den avond van 3 December 1924, in het Japansche legatiegebouw te Peking, eene samenkomst hebben plaats gehad van een 50-tal dames uit de aldaar aanwezige hooge Japansche ambtenaarswereld en van de toonaangevendste Japansche handelaren, op welke samenkomst ook de gewezen Keizer met de gewezen Keizerin en eenige bijvrouwen verschenen.

Hunne vroegere hooge positie in aanmerking genomen, schenen de Japansche dames, die de gewezen Keizerin nog nooit hadden gezien, bij het begin van de ontmoeting een weinig onhandig, doch de beleefdheidsvormen werden in acht genomen en bleef men, volgens het gebruik, op een zekeren afstand staan.

Door die vormelijkheid blijkbaar gunstig gestemd, ging de gewezen Keizerin op de Japansche dames af en sprak hare vreugde uit over het voorrecht de Japansche dames wederom eens te zien, nadat nu al sedert 2 jaren geene ontmoeting had plaats gehad.

Voorts sprak zij over een aantal andere zaken, waaruit duidelijk hare goede stemming op dien avond bleek en werden, op uitnodiging van de gemalin van den Japanschen gezant, al de dames verzocht in een daarvoor bestemd vertrek te komen voor het maken van een foto, als herinnering aan de bijzondere gebeurtenis.

Op die foto komen de beeltenissen van de ex-Keizerin en bijvrouwen van den gewezen Keizer voor.

In haar gesprek met een der dames liet de ex-Keizerin, volgens den schrijver, duidelijk uitkomen, dat

hare tegenwoordige positie niet veel verschilde den vrijen burger.

Van het dragen van eene staatskleedij, zooals tijds, was geen sprake meer, terwijl zij verplicht haar haardracht zelf op te maken, die dientengevallen in vergelijking met den haartooi der andere meer kwame dames, niet zoo netjes was.

Wellicht komt nog eenmaal de dag, zeide zij, dat verplicht zoude zijn, eigenhandig hare kleedij te maken.

Over het algemeen gaf zij de voorkeur aan de modellen, welke in de Bwantjoestrecken worden gedragen en waarheen zij zich, als afkomstig uit dat gedeelte van het land, nog eens hoopte te begeven.

Verder sprak zij over den gewezen Prins-Regent Tjin Ong, die, tengevolge van de in omloop zijnde ruchten over zijn persoon, vele slapeloze nachten doorbracht, doch thans, in verband met de goede trekkingen met de Japansche Legatie, weder kon slapen.

De ex-Keizerin prees alles wat zij bij de Japansche Legatie had gezien en de regelingen die er heerschten daaraan de hoffelijke mededeeling toevoegende, dat ten deze weinig verschil bestond met den toestand, zooals zij die in de vroegere Keizerlijke paleizen gekend.

Volgens den schrijver waren deze uitlatingen recht gemeend en was het, tot groote vreugde van de Japansche dames, duidelijk merkbaar, dat de vrielijke gedachten der ex-Keizerin de uiting waren van een oprecht gemoed.

De echtgenote van den Japanschen gezant was zoedanig onder den indruk daarvan, dat zij een minuten wachtte, alvorens zij kon antwoorden.

Het gelaat der ex-Keizerin is, volgens den schrijver van zoodanige buitengewone schoonheid, dat het moeilijk is haar's gelijke te vinden, terwijl het uiterlijk voorkomen der bijvrouwen daarmede in geene vergelijking mag komen.

Volgens de berichten treedt de ex-Keizer steeds welwillend tegenover zijne gemalin en de bijvrouwen op en weet hij met den juiststen tact de eensgezindheid te bewaren.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht

Handel, Nijverheid en Landbouw in Ned.-Indië.

Als uitgave van het Departement van Landbouw, Handel en Buitenzorg is verschenen het verslag om handel, nijverheid en landbouw van Ned.-Indië gedurende 1924. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Aan het algemeen overzicht wordt het volgende geleend. Voor den *exporthandel* was 1924 een niet voordeelrijk jaar. Men kan zeggen dat in 1924 al Indische producten, niettegenstaande de malaise, vlak afzet gevonden. In vele opzichten gaf de *invoerhandel* gedurende 1924 nog weinig bevrediging. Wel was en daar eene verbetering te bespeuren, doch van algemeene opleving kan nog niet gesproken worden. Wat de koopkracht van de bevolking betreft, veel verbetering viel hierin ook gedurende 1924 niet te bespeuren. Weliswaar brachten verschillende producten een mooie prijzen op, doch den Inlander kwamen in het algemeen niet ten goede. Voor de *landbouw* was het verslagjaar een zeer gunstig jaar, daar de prijzen van onze producten over het algemeen zeer hoog waren, en ruime winstmarges lieten. Voor de *Ned.-Indische nijverheid* is 1924 wederom minder gunstig geweest, een gevolg zoowel van bezuiniging als concurrentie. Alles bijeen genomen is het jaar 1924 voor de *scheepvaart* weinig bevredigend geweest, al is ook hier onmiskenbare teekenen van opleving. Voor de *spoor- en tramwegen* was 1924 in het algemeen gunstiger dan het voorafgaande jaar, een gevolg o.a. van toenemende afvoeren van producten, vooral van suiker.

De Indische Mercurius.

No. 21 (22 Mei). Landrent-aanslag en minimum grondhuurprijzen, door Mr. H. D. Rubenkoning. — De toekomstige rubberpositie. — De economische toestand van de Oostkust van Sumatra gedurende het jaar 1924. — Invoer tot verbruik der voornaamste handelsartikelen op Java en Madoera door particulieren. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Verkeerswezen. — Financiële berichten en verslagen, zoodaernde de overige wekelijksche rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut geeft een literatuuropgaaf over etherische oliën, geneesmiddelen, gommehoudende voedingsmiddelen, vruchten, enz.

BOEKHOUDEN.

Grondig onderwijs in eenige maanden, mondeling en schriftelijk (5000 oud-leerlingen). Prospectus met primgetuijnissen en opgaaf van leerboeken op aanv. bij

J. C. TER BRUGGEN

Leeraar Boekhouden M. O.
BOREELSTRAAT 5 . LIJN A.

GELD.

ROTTERDAMSCH CREDIETBANK
Corn. Speelmanstraat 7 - DEN HAAG - Tel. 71359

Kapitaal beschikbaar voor den Handel en particulieren. 2e hypotheek met borg, ambtenaren ook zonder borg. 6 pCt. rente en 2 pCt. administratiek. Geen nieuwe levensverzekering vereischt. Indische verlofgangers met 2 borgen; kunnen ook verlofg. zijn. Postz. v. antw. ind. Soliede tusschenpersonen gevraagd.

ZOUTMANSTRAAT 42 DE RENTEKAS 's-GRAVENHAGE

Effecten - Coupons - Rekening-Courant

Spaarkas renteverg. 4 pCt. Safe-Inrichting

Een rubber-prijsvraag.

bovengenoemd Ind. Merc.-Nr. leest men: De propa-
 ganda-afdeling van de Internationale Vereeniging voor
 rubber- en andere cultures in Ned.-Indië heeft de
 volgende prijsvraag uitgeschreven:
 De oplossing te vinden ter voorkoming van het uit-
 vloeien op vochtig asfalt, modderige keibestrating, enz.
 het gebruik van crêpe-rubberzolen, waarbij de voor-
 ren van het gebruik dier zolen behouden blijven.
 De hoofdprijs wordt uitgelooft een bedrag van
 100.—; een bedrag van f 500.— staat verder ter be-
 schikking aan de jury ter toekenning van prijzen aan die
 inzendingen, welke verdienstelijke elementen bevatten.
 De inzendingen moeten uiterlijk 15 Maart 1926 in het
 kantoor van de propaganda-afdeling der Internationale
 Vereeniging voor de rubbercultuur in Ned.-Indië, alwaar
 de inlichtingen omtrent deze prijsvraag gaarne wor-
 den verstrekt.

Kerk en Zending.

1-Cloverbond. Juni '25. De dans bij de Java-
 door A. Soegija S.J. (met ill.). — Het roofnest in
 Irgen, door J. Dieben S.J. — Mohammed. Een kijkje
 in leven (vervolg), door G. Vriens S.J.
 Macedoniër. Mei '25. Heden en toekomst van
 onderwijs op Soemba, door P. J. Lambooy. — Inter-
 nationale Zendingraad, door Bn. van Boetelaar. —
 Verdrag van Washington, 28 Jan.—2 Febr. '25.
 de Missie in Oost- en West-Indië. Mei
 van de Missie der Paters Carmelieten in Oost-Java
 Madoera, door B. — Apost. Prefectuur van Banka en
 Madoera, door P. Dr. M. Erwich. — Indisch Katholicisme,
 door S. Kalf. — Apostolisch Vicariaat van Suriname,
 door W. Ahlbrink (vervolg). —
 de Missionarissen in Suriname, door
 Boemaars.
 Missiehuis Tilburg 1926. „Ont-
 u mijnner!“ (melaatschen op de Kei-eilanden), door
 Cappers. — Op verkenningstocht in het binnen-
 land van Nieuw-Guinea, door Pr. J. van den Bergh. —
 en ander over Tanimbareeschen landbouw, door
 Roessel. — Vormreis door Noord-Celebes, door
 W. Panis.

Algemeen Landbouwweekbl. voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 42. Schade door nat-
 teboorders veroorzaakt in Coca-aanplantingen, door
 Hevea-zaad als plantmateriaal (vervolg). — Ricci-
 door W. A. Schrauwen. — Een Rhizoctonia-ziekte
 Vigna Hosi, door v. W. — Reorganisatie der berg-
 op Java. — Sprokkelingen uit de buitenlandsche
 — Muggen en cocospalmen.

Tijdschrift voor Econ. Geographie.

15e Nr. geeft de hr. J. W. J. Wellan het slot
 Een tournee in het Palembangse vóór honderd
 met gebruikmaking van nagelaten papieren door
 Resident E. L. de Sturler.

Verkeerde Berichten voor Landb., Nijverh. en Handel.

15 (van 3 April) bevat o.m. De handel van Neder-
 land-Ned.-Indië gedurende 1924. — De marktsituatie
 Java-Robustakoffie in Ned.-Indië gedurende 1924.
 15 (10 April). Overzicht van de productenmarkt
 en Madoera gedurende het eerste kwartaal van
 — De handel van Nederland met Ned.-Indië ge-
 1924 (slot). — De rubbersituatie in 1924.
 15 (17 April). Overzicht van de markt voor kolo-
 producten op Java en Madoera gedurende het eerste
 kwartaal van 1925 (vervolg). — De theemarkt gedurende

Organ der Ned.-ind. Officiers Vereeniging.

inhoud van jaarg. '25, No. 3. Ons tienjarig be-
 (slot). — Het Verre Oosten in 1924, door W. J.
 die. I. De onafhankelijkheidsbeweging in de Phi-
 lipijnen. II. De uitsluitingskweste in Californië. III. De
 Chinees-Chineesche betrekkingen en het Russisch-
 Chineesche verdrag van 31 Mei 1924. — In een volgende
 voortzetting: IV. De Russisch-Japanische onderhan-
 deling. V. De burgeroorlog in China. VI. De Nieuw-
 Guinea-concessie. — Arbeidsbemiddeling, door L. B. —
 de opleiding en beoordeling, door J. C. A. Bang-
 — En en ander over eereschulden, door v. d. B.
 de losse gedachten over opleiding van jonge
 officieren, door R. C. — Weerbaarheid, plicht. — Uit de
 periode.

Oedaya (Opgang).

1925. Titelplaat: De waterwerken bij Koedoes. —
 en Indonesië. Rede, uitgesproken door R. M.
 Soeroto (slot). — Historisch overzicht van het ont-
 wikkeling van de vereeniging „Madi

Poerno“, samengesteld door haar Bestuur (vervolg). —
 Het zedelijk ideaal van een Indonesischen ontdekker (nl.
 Mohammad Hamzah Harahap, die een bestrijdingsmid-
 del tegen lepra heeft gevonden), door J. B. Sitanala.
 — Indrukken van de „Buitengewesten“ Deli-Medan,
 door H. F. Tillema (vervolg).

Indonesia Merdeka.

3e jaarg. No. 2 (April '25). In memoriam Ismael Man-
 goenprawiro. — La verité est en marche. — Twee Neder-
 landers aan het woord (Minister De Graaf en... Noto
 Soeroto). — Nationale aanspraken (slot).

Pharmaceutisch Tijdschr. voor Ned.-Indië

No. 4 van jaarg. II (1 April '25) bevat o.m.: Ond en
 nieuw in zake het opium, door M. Th. Koks (vervolg). —
 Oleum Chenopodii, door M. Duyster. — Iets over de
 biologische reiniging van afvalwater, door N. A. Roozen-
 daal. — Bepalingen van scheepvaartmaatschappijen be-
 treffende het vervoer van chemicaliën en gevaarlijke
 stoffen, door M. Duyster.

Vrijzinnig Weekblad.

8e jaarg. No. 12 (21 April '25). Aan Mr. Dr. W. M. G.
 Schumann, aftredend Voorzitter van den Volksraad. Ten
 afscheid, door A. Djajadiningrat. — Het rentetarief der
 Landspandhuizen, door Mr. Dr. B. J. F. Steinmetz. —
 Indische ambtenaren-pensioen-fonds, door A. — Poli-
 tische wetenschap (de Indologische leerstoelen-kwestie),
 door K. — De wet op de Staatsinrichting van N.-I. in de
 Tweede Kamer, door K. — Gedachten na 20 Indische
 dienstjaren. Het overwicht van den meerdere.

De Indische Loods.

No. 14 (17—23 April '25). Uit de Inlandsche wereld.
 Nieuwe Inlandsche bladen. — Kolonisatie als staats-
 plicht. Pioniers en voortbouwers (slot). — Indië's toe-
 komst, door J. M. van Leenhoff. — De Indische leer-
 stoelen te Utrecht. (Paeadvies, uitgebracht door den
 Senaat der Utr. Universiteit).

De Indische Post.

Uit den inhoud van het 18 April-Nr. Radio-telegra-
 fische gemeenschap Indië-Europa. — Meubelen uit den
 Compagniestijd, door V. I. van de Wall. — Nog eens de
 Indologische leergang te Utrecht. — De vrouw en haar
 kind in de tropen, door Arts E. H. Hermans. — Rottan-
 palmen, door S. J. G. R. — Indische collega's in Holland
 III. Johan Koning, door J. F. — Indië op de Jaarbeurs
 (te Utrecht).

Algemeen overzicht van handel, nijverheid, enz. van
 Nederlandsch-Indië gedurende 1924. (Handelsberichten,
 21 Mei '25).

Een en ander over den aard der arme alluviale tinerts-
 afzettingen van Billiton en hun waardebeoordeling door
 booronderzoek. Voordracht door J. C. Mollema. (De In-
 genieur, 23 Mei '25).

De pendopo in de Soenda-landen (met ill.), door R.
 Mochamad Enoch. — Tuinarchitectuur en haar toepas-
 sing in Indië. (Ind. Bouwk. Tijdschr., 28 Febr. '25).

Het William-Booth-Vrouwen- en Kinderziekenhuis van
 het Leger des Heils te Soerabaja (met ill.). (Strijdkreet,
 23 Mei '25).

„Ondernemersraad voor Ned.-Indië“, poenale sanctie
 en volkshuisvesting in Deli, door H. F. Tillema. (Demo-
 cratie, 22 Mei '25).

Jaarverslag over 1924 (uitgebracht in de alg. verg. van
 12 Mei 1925) van de Ver. Bureau voor Handelsinlichtin-
 gen te Amsterdam. (Bevat o.a. mededeelingen en een
 afb. over een in Oct. '24 gehouden tentoonstelling van
 West-Indische producten en curiositeiten).

Notulen der jaarlijksche alg. ledenverg. van den On-
 dernemersraad voor Ned.-Indië, gehouden te 's-Graven-
 hage den 7en Mei 1925, bevattende de in die vergadering
 door Prof. Mr. M. W. F. Treub uitgesproken jaarrede, enz.

Statistiek van den handel en de in- en uitvoerrechten
 in Nederlandsch-Indië over het jaar 1923. Deel I. Samen-
 gesteld bij het Hoofdkantoor der In- en Uitvoerrechten
 en Accijnzen, (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche
 pers. 1925 No. 16. Bureau voor de Volkslectuur en aan-
 verwante aangelegenheden. (Weltevreden).

Overzicht van de Maleisch-Chineesche en Chineseche
 pers over de maand Maart 1925. Samengesteld door het
 Kantoor voor Chineseche zaken. (Weltevreden, Drukke-
 rij Volkslectuur).

DEN HAAG

TE KOOP

Moderne kleine HEERENHUIZEN

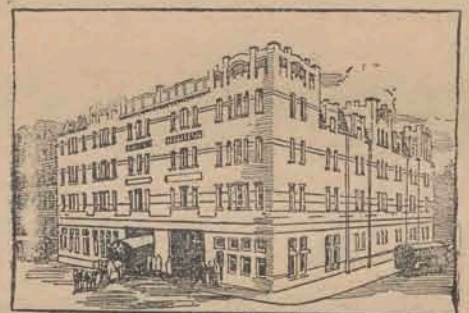
koopsom f 12.500.—, hypotheek
 f 8.590.—, geen erfpacht, met 90 M2. Tuin
 op het Zuiden. Gelegen v. Linschoten-
 straat 13-33 rechts Tramhalte lijn 3.
 Bezuidenhout, vóór „Overbosch“. In de nabij-
 heid der halte Electriche spoor „Haag-
 Rotterdam“. Direct te aanvaarden.

Te bevragen bij A. VAN DER HOEVEN,
 32 Ged. Burrwal 32, Den Haag.

KONINKLIJKE MEUBELTRANSPORT-MIJ. DE GRUIJTER & Co.

DEN HAAG

AMSTERDAM :: ARNHEM

Bergplaatsen voor Inboedels
 :: Bewaring bagage ::
 voor repatrieerenden
 OVERZEE-TRANSPORTEN

Woningbureau P. MAN

Steenhofstraat 5 bij 't Station - Interc. Tel. S. 45
SOESTDIJK

Verstrekt inlichtingen over Buitenplaatsen, Villa's
 Landhuizen en Bouwterreinen. Zondags gesloten
 Vraagt gratis Woningcourant van Vraag en Aan-
 bod van P. MAN voor Soest, Soestdijk, Soestduinen
 en Omgeving.

VOETLIJDERS

onze SPECIALE modellen
SCHOEISEL

voor zeer gevoelige en
afwijkende voeten

en onze groote sortering
 VOETHULPMIDDELEN
 kunnen ook U helpen

D. HESS & Z

Heerenstraat 12B, Den Haag

Vraagt gratis Brochure.

Nederlandsche Kroon RIJWIELEN

F. P. JANSEN - Wassenaar
TELEFOON KIEVIET 562.

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aan-
 getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank
 onnoodig. Alleen afwasschen. Voordeelige prijzen

Het Ideaal voor de Tropen

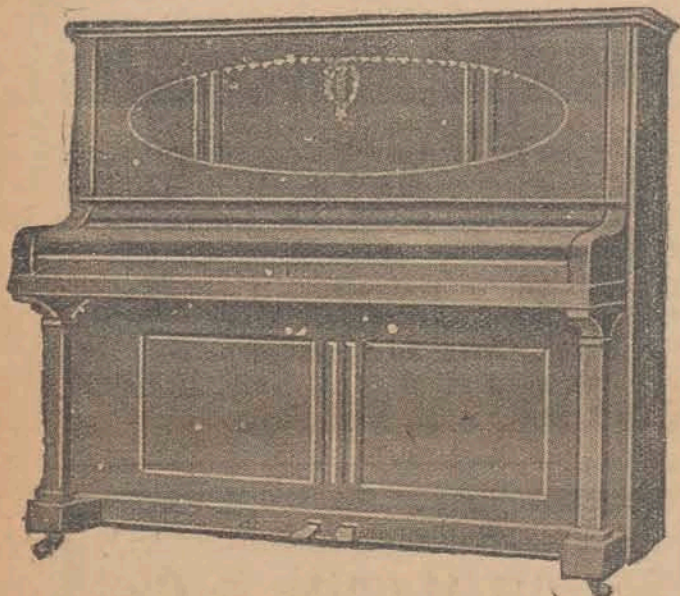
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
 Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

Verlofgangers,

U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat
 uw wasch behandelen door de
 Electriche Wasch- en Strijkinrichting
 van KUYEREN & HORSTMAN
 WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG

CORN. P. LAUS - DEN HAAG
Piano- en Orgelhandel. SCHENKSTRAAT 165

Vertrouwd adres voor nieuwe en gebruikte Piano's
Stemmen en repareren vakkundig
GEREEDMAKEN VAN PIANO'S VOOR DE TROPEN

Vraagt Uwen leverancier

LEVENS MIDDELEN

VAN

J. A. STAM

AMSTERDAM (Holland).

Speciaal in Vries- en Koelkamer-Artikelen.

Export naar Oost- en West-Indië.

NIJMEGEN

H. J. C. TER HORST

v.h. N. V. PROVINCIALE IJZERHANDEL

MOLENSTRAAT 126, Tel. No. 1835 NIJMEGEN.

SPECIAAL ADRES voor

complete Keuken-Inrichtingen

NIJMEEGSCHE IJZERHANDEL

Molenstraat 79-81

Broerstraat 16.

Het meest gesorteerd en goedkoopste adres voor
Huishoudelijke artikelen, Gereedschappen, enz.

Vraagt prijzen s. v. p.

Verzending naar Oost- en West-Indië onder garantie.

C. REIJERS

HOF-FOTOGRAAF

St. Annastraat 9 - NIJMEGEN - Telef. 107

In de stad aan huis te ontbieden zonder
prijsverhoging

De grootste en soliedste Magazijnen

in alle soorten Noord-Brabantsch Schoonwerk

GEBR. DE MANDT

GROOTHANDEL IN SCHOENEN

's-HERTOGENBOSCH, Hooge Steenweg 3
NIJMEGEN, Houtstraat 38 - Telefoon 1156

Maison H. HOEK - Den Haag
OBRECHTSTRAAT 295

Levering van Dames- en Heerenkleeding naar Maat
Atelier voor reparatiën en keerwerk
Aan N.H. Ambtenaren gemakkel. betalingsconditiën

Van Nonkodjadar naar den Bromo, door G. H. C. Hart. (Nederland. Maart '25).

Met een spada door Sumatra (vervolg), door G. de van der Schueren. (Opgang, 5e jaarg. bl. 229).

Onze vaders op Amboina, door H. W. Bredecé (slot). (Morks' Magazijn, 1925, bl. 140).

Iets over het Javaansche tooneel (vervolg), door S. Kalf. (Het Tooneel, X, bl. 146).

De gouverneurs van Koromandel: C. van Teylingen 1761—1765 en P. Haksteen 1765—1771, door (wijlen) A. K. A. Gijsberti Hodenpijl. (Bijdr. Vaderl. Geschiedenis, 6e R. II, bl. 109).

Het dagboek van Hendrik Haeexs, lid van den Hoogen Raad van Brazilië (1645—1654), medegedeeld door S. P. l'Honoré Naber. (Bijdr. en Meded. van het Historisch Genootschap, dl. 46, 1925, bl. 126).

The life after death in Oceania and the Malay Archipelago by R. Moss. (Oxford, Clarendon Press). With maps.

BOEKAANKONDIGING.

De muziek in Europa, na Wagner, door Herbert Arcliffe, vertaald door J. de Gruyter, aldus de titel van no. 37 der uitgaven van Elsevier's Algem. Bibliotheek. Blijkens het Voorwoord van den Schrijver is het zijne bedoeling met het schrijven van dit werkje geweest een beeld te geven van de algemeene tendenzen der moderne muziek, wat liefhebbers en beoefenaars van muziek welkom zal zijn als een waardevol bezit. Aan het boekje, als steeds goed verzorgd, is onder de bijlagen o.m. toegevoegd een lijstje van een 300-tal componisten en dirigenten die er in besproken worden.

Suriname.

In de „Haagsche Post” zet Prof. Kielstra zijn reisbrieven voort. „Keer terug tot de werkelijkheid!” schrijft hij boven den brief in het nummer van 23 Mei, waarin o.m. over het onderwijs wordt gehandeld.

Enkele der opmerkingen zijn juist, maar er zijn er bij die hadden kunnen wegblijven.

Het is in den laatsten tijd een soort mode om te smalen op het onderwijs in de kolonie.

Waarom zouden de kinderen in Suriname niets mogen hooren over de jaargetijden in het moederland? Van hun eigen seizoenen weten ze genoeg. Professor Kielstra trof het ongelukkig dat het juist een waanwijze schoolvos was, die de vraag stelde. Leeren de kinderen hier op school niets van de moussons in Indië. En de tallooze schoolboeken over de aardrijkskunde van Indië! Moeten de kinderen op school alleen van hun omgeving hooren? Mogen de kinderen in Suriname nooit iets lezen over sneeuw, omdat die daar nooit valt! Ijs kennen ze. Lezen de kinderen in Holland nooit over bergen, die ze nooit zien? En kinderen in Limburg nooit over zee en duinen?

„Maar over de omgeving, waarin ze leven, over de insecten bijvoorbeeld en de vogels, die ze dagelijks zien, wisten ze niets te vertellen, dan wat ze bij ervaring wisten.”

Had de professor langer kunnen waarnemen, dan had hij ervaren dat het volkskind in Suriname heel wat weet van zijn omgeving, al leert hij dat niet op school en al weet hij niet vlot te vertellen wat hij weet, in een taal die hij niet dagelijks spreekt.

En hoe staat het hier met de kennis van de omgeving bij stadskinderen en zelfs bij den doorsneemensch? Wat weten ze van insecten, van vogels — behalve misschien van de musch en de kraai — van de meest gewone boomen?

De professor neme deze proef: hij loope den eersten den besten winkel in de eene of andere stad binnen en vrage den winkelier of een der klerken naar den naam van den boom, die voor den winkel staat. Wij hebben eens in een bosch gewandeld met een Kamerlid, die een prachtboek voor een lep aanzag.

Nagenoeg geen der kandidaten op een examen voor een lageren ambtenaarsrang kende de havens die de K. W. I. Mail tusschen Paramaribo en Curaçao aanloopt. Welke ervaring zou men hier opdoen als men bij een gelijksoortig examen vroeg naar de havens die b.v. de booten van de Maatschappij Nederland tusschen Amsterdam en Batavia aandoen?

Het van OUDS BEKENDE en SOLIDE ADRES

voor het betere genre LINGERIES, KOUSEN TRICOTGOEDEREN en CONFECTIE is

N. V. Manufacturen Magaz. „HET ANKER”

Veenestr. 49, Tel. 12491, Heulstr. 27, Tel. 14107, 's-GRAVENHAGE

BILLIJKE PRIJZEN. :: :: BILLIJKE PRIJZEN.

MAGASIN DE NOUVEAUTES
v.h. Gebr. LEVIJ

Hoofdstraat 144 - APELDOORN - Tel. 1

DAMES- EN KINDERCONFECTIE
MODE-ARTIKELEN - LINGERIE
CORSETTEN HOEDEN, enz.

„Algemeen is verder de klacht — lezen we voor dat degenen, die met goed gevolg de school hebben afgehooren, geen plaats in het economisch leven ken, maar allen hunkerden naar een ambtenaarsbaan liefst op een kantoor!”

„Allen!” Wie heeft den professor dit op de tong gespeld? Een zeker percentage van hen die de school verlaten is noodig voor de vervulling van de plaatsen op kantoren, enz. Is dat ergens ter wereld anders? allen zijn geschikt voor den landbouw, de ambacht en de boschbedrijven, enz. Prof. Kielstra sla eens de Koloniaal Verslag — thans geheeten „Verslag van stuur en staat” — Bijlage B op, n.l. den „Staat, aannende de verdeling van de bevolking naar de gescheiden betrekkingen, beroepen en ambachten” — vrage zich af waar al die ambachtslieden, landbouwers, sjuurwers, zeelieden, arbeiders in de goudbalavelden, enz. vandaan komen.

Men moest eindelijk ophouden verschijnselen als de cifick Surinaamsch aan te duiden, die overal te komen.

Wij zullen het — hier althans — bij deze ophoudingen laten. Zeker, aan het onderwijs in Suriname valt — als overal elders — heel wat te verbeteren, maar men zoekte de verbetering niet in de verkeerde richting en late zich niet leiden door ondoordachte leuzen. Zoodra het landbouwbedrijf een behoorlijk bestaan oplevert, zal ook het jonge geslacht weer tot den landbouw wenden. Dat hebben de logsjaren geleerd, toen er in den klein-landbouw te verdienen was. Niet landbouwonderwijs op school heeft van China, van Java, van Egypte, enz. landen gemaakt. Waar de landbouw algemeen is, men door landbouwonderwijs de methoden verbeterd, maar landbouwers scheppen doet dit onderwijs niet.

Ten slotte nog de opmerking, dat de tallooze lieden, die de kolonie verlaten, omdat zij, bij den bestanden toestand van het land, daar geen behoorlijk bestaan vinden, in den vreemde vrij goed terecht men..... dank zij het genoten onderwijs.

Een vriendelijke hand zendt ons ter lezing „The International Sugar-Journal” van April j.l., waarin artikel: „Fowler Ploughing Tackle at work in British Guiana”, met drie kiekjes, waarop men behelpoogen aan het werk kan zien op een suikercultage in Demerary. Voor wie de geschriften van de Pyttersen kent, handelende over de mogelijkheden van het mechanisch landbouwbedrijf in Suriname, bevat artikel weinig nieuws. Niettemin verzuime men Suriname niet, eens een kijkje te gaan nemen in Demerary. De motoren, opgesteld op ponten in de vrentzen, worden gestookt met alcohol op de plaats zelve verkregen uit melasse.

Te beginnen met het nummer van 2 April heeft blad „De Surinamer” een nieuw kleed gekregen. Het blad ziet er nu smakelijker uit. In elk opzicht ons de nieuwe vorm een verbetering.

Uit Suriname wordt ons toegezonden een nieuw geel papier gedrukt blaadje, „De Marconist, Weer voor nieuws en advertentiën”, dat des Zaterdagsschijnt.

In „De Maasbode” van 15 Mei van de hand van heer W. Arntz een zijner forsche artikelen, waarin het slot luidt:

„.....Niettegenstaande de gunstige stemming die de Tweede Kamer heerscht, heeft deze toch niets van de kolonie bereikt en als binnenkort de Eerste Kamer de begroting, na een beetje geklaag over den slechten financieelen toestand, zal hebben aangenomen, weer voor een jaar de belangstelling bij Regeering Kamer verdwenen.

De a.s. verkiezingen openen voor Suriname een nieuw perspectief, vermoedelijk zullen vrijwel de leden in de Kamer terugkomen en wat het de Staat heeft te verwachten, weet het bij ondervinding.”

Ingediend is een wetsontwerp tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1924-1925. Blijkens de toelichting hebben de uitgaven f 9.585.612.73, de ontvangsten ad f 4.841.035.981 f 4.744.576.74½ overtroffen. De gewone uitgaven

Lees dit met aandacht

Neerlands grootste Kruidendokter, J. F. v. d. POORTER, de uitvinder van Arenall. r. m. ter bestrijding van kanker, hetwelk door hem werd aangeboden aan H. M. de Koloniale en aan de geneeskundige faculteit, houdt dagelijks spreekuur van 9 tot 1 (Zaterdags van 1 tot 2 uur), Noorderstraat 1a, 's-Gravenhage, onder controle van M. BARNSTEIN, Arts, ook volgens urineonderzoek.

Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië
Heerengracht 471 **AMSTERDAM** Telefoon N. 3290
CURAÇAO **CARACAS**
130 **VENEZUELA**
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië,
Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document.-Credieten

bedragen f 8.383.649,35 en de gewone inkomsten
12.035.981.
het bedrag, hetwelk door een bijdrage uit 's rijk
belasting behoort te worden gedekt, wordt becijferd
f 3.771.613,36 of f 41.149,36 meer dan het bedrag
f 3.730.464, waarop die bijdrage laatstelijk werd
aangeslagen, terwijl in de dekking van het nog overblij-
vende gedeelte van het nadeelig slot ad f 972.963,38
door leening zal behooren te worden voorzien.

Curaçao.

Amerika en Curaçao.
The Chicago Tribune van 22 April 1925 staat een
artikel over „Curaçao Key to Canal”. Daarin wordt van
de stad gezegd, dat het „is the chief key to any
attack on the Panama canal from the Atlantic
Ocean. De St. Annabaai is een ideale oorlogsbasis voor
de vloot. En de ontwikkeling van den laatste
deel van Willemstad van nog meer betekenis ge-
eft. Aldus eindigt de schrijver:
The waters off the north coast of Venezuela from
Atlantic at Barbados or Trinidad are full of reefs
isolated rocks, such that a fleet on its way from
Atlantic to Curacao could make its way through
without much difficulty yet being protected by
in a measure from submarine attack. The same
also form an avenue for the protection of a line
communication and supplies.
This harbor is believed to offer for an enemy fleet
the best main base obtainable for major operations by
Atlantic power against the canal. Once taken, the
score could be made almost impregnable with
backed up by the heavy guns of the main fleet
the water behind the hills. Firmly ensconced here,
the enemy would be in a fair position to reach the
of Darien and the many smaller places nearer the
the entrance to the canal, where submarines might
be able to base themselves and to stop all interoceanic
movement.”

Voz di pueblo.

Wij hebben dit blad niet meer ontvangen sinds het
vorige nummer heeft orgaan van den Curaçaoschen Vrij-
heidslievenden Bond te zijn. Zou het met dezen een ontijds dood
overleden zijn?

Aruba.

„Amigo” heeft weer een belangrijk artikel, dat
hier laten volgen:
De langer zoo meer raakt er bekend van de
plannen van de Lago Oil Co. op Aruba. In een
artikel in de The Charleston Evening Post opgenomen
Bol. Com. lezen we, dat de uitdieping van de San
Annabaai van Aruba en de bouw van een dok aldaar
overtrouwd aan The Salmons Dredging Co. te
Boston in de Ver. Staten voor de som van 410.000 dls.
Raffinaderij, die de Lago Oil Co. bij Aruba zal open-
wordt begroot op 10 miljoen dls. en zal on-
aan duizend menschen werk verschaffen.
Amerikanen zijn in de wolven over de prachtige
rijke haven van San Nicolaas. De haven, zegt het
artikel, is door een natuurlijk rif als een vol-
dam van de zee afgesloten. Alleen bij den ingang
en rots die in den weg zit en verwijderd moet
zijn. Die ingang en ook verderop zal een kanaal tot
voet worden uitgediept. Die rots bij den ingang
dynamiet worden opgeblazen. Mr. Salmons zal
stoomboot sturen met een onderzeesche boor-
ring om de gaten te boren voor de springstof en
hydraulische baggermachine van 20 inch en 2 dri-
kranen.
Op 25en April wordt er te Charleston een sleepboot
aankomt om al dat materiaal naar Aruba te sleepen.
maatschappij heeft een vol jaar gevraagd om dat
werk te voltooien.
Directeur zelf, de hr. Salmons, komt begin Mei om
eenige maanden persoonlijk het werk te
doen.
dat baggerwerk en het uitdiepen der haven zul-
den 100 personen aan ingenieurs, werkbazen en
andere benodigd zijn.
Lago Oil Co. heeft in Venezuela reeds 10 petro-
liumvelden in bedrijf, bovendien in het Lago (Meer)
Maracaibo 30 boorputten en nog 80 putten on-
ontwikkeld.
schijnt vrijwel zeker, dat nog een andere Mij., de
Angland Oil Co. in combinatie met nog een andere
maatschappij heeft zich op Aruba te vestigen en
concessie zou hebben aangevraagd. Alles wijst er

op, dat men zich op Malmok op de Zuid-Westpunt van
het eiland zal installeren.
De vertegenwoordiger dier Mij., de Heer Frank W.
Carpentier, is 19 Maart op Aruba aangekomen en daarna
naar Maracaibo vertrokken.
Wanneer die werkzaamheden voor goed zullen begin-
nen, vreezen wij ook met den correspondent van La
Union, een groote uittocht van het Arubiaansch werk-
volk, wat tot nu nog bij de Cur. Petr. Ind. Mij. en bij de
Phosphaatmijnen van Sta. Barbara op Newport aan den
arbeid is.
In het verschieft dreigt een ernstige kwestie: gebrek
aan werkvolk voor deze uitgebreide industriële onder-
nemingen op Curaçao en Aruba.”

Uitvoer.

Hier volgen eenige vergelijkende uitvoercijfers over
1923 en 1924.

Steenkolen:	1923	51.148 ton	f 1.303.953.—
	1924	72.016 „	„ 1.552.964.—
Fosfaat:	1923	85.855 „	„ 1.856.655.—
	1924	100.371 „	„ 1.996.381.—
Petroleumproducten:	1923	f 13.093.466.—	
	1924	„ 27.517.781.—	

Uit den Verren Vreemde.

Heeft Amundsen de Noordpool bereikt?

Amundsen, die in 1911 per ski en hondenslede de Zuid-
pool bereikte, wilde nu ook de Noordpool bereiken.
Was hij de eerste, die voet zette op het punt, dat de
Zuidpool der aarde vormt, op de Noordpool is de Ame-
rikaan Peary hem in 1909 al voor geweest, althans in-
dien diens waarnemingen juist hebben kunnen zijn,
hetgeen wel eens in twiifel is getrokken.
De vliegtocht heet die van Amundsen en Ellsworth,
laatstgenoemde heeft de aan de onderneming verbou-
den kosten voor een zeer groot deel voor zijn rekening
genomen, maar maakte den tocht zelf ook mede.
Toen de laatste hand werd gelegd aan het inrichten
van de basis van vertrek op Spitsbergen spitsten wij de
aandacht nog eens bijzonder op hetgeen stond te gebeu-
ren als het eindelijk volvoeren van een lang beraamd
plan, waarvan de volbrenging reeds twee malen werd
uitgesteld, en dat ditmaal niet licht weer opgegeven zou
worden, ook al omdat een Amerikaansch plan, om per
bestuurbaren luchtballon aan den Noorschen vliegtuig-
tocht de loef af te steken, mede prikkelde tot doorzetten.
Nadien werd een schrijven van Amundsen, uit Kings-
bay (Spitsbergen) verzonden, gepubliceerd, dat de be-
teekenis der telegrammen, die ons nu, via Oslo (het zoo
herdoopte Christiania) bereiken, bij voorbaat toelichte,
en waaraan wij daarom 't een en ander ontleenen, alvorens
de berichten van den dag kort te bespreken. (De
N. R. Ct. van 23 Mei e.v. bevat uitvoerige uiteenzet-
tingen).
Na de voorbereidende proefvluchten der vliegtuigen
zouden de poolschepen, die voor de expeditie beschik-
baar zijn gesteld, de Farm en de Hobby, naar de noord-
kust van Spitsbergen varen. De meteorologen op de Farm
zouden 's ochtends waarschuwen als de weertoestanden
den dag geschikt deden achten om de vlucht in te zetten.
Amundsen was voornemens dan 's morgens van Kings-
bay te vertrekken, naar de schepen te vliegen, welke
zich aan den rand van het Poolijs of bij het ijs in een
van de fjorden zouden hebben opgesteld. Bij aankomst
aldaar zou alles in gereedheid worden gebracht voor het
vertrek naar de Noordpool, dat, naar hij voornemens
was, omtrent 4 uur n.m. zou plaats vinden.
De afstand van daar tot de Pool werd op 1100 K.M.
gesteld, deze zou, bij stil weer, in 8 uren kunnen worden
afgelegd. Aanvankelijk zou men 150 K.M. p. u. nemen;
naarmate de lading verminderde zou men de snelheid
toch niet opdrijven, teneinde de motoren te sparen; ook
niet op de terugreis. Amundsen gaf als zijn voornemen te
kennens, te landen zodra de waarnemingen aangeven
dat zijn vliegtuig boven de Pool zou zijn. Na landing
zouden nauwkeurige opnamen moeten uitwijzen of men
al dan niet op het poolpunt der aarde was, was men daar
niet dan zou een laatste spurt daarheen gericht worden.
Om volkomen zeker te zijn, dat de Pool bereikt is, zal
het aldaar vertoeven van een paar uren noodig zijn;
mocht de lucht bedekt zijn, dan moet men om de waarnemingen
te kunnen verrichten op helder weer wachten. Dit kon 't noodig maken verscheidene dagen uit te

NIJMEGEN

Stoomververij en Chemische Wasscherij
GEBR. POLKAMP & Co
— Fabriek en Kantoor: —
Wolfskuilsheweg - Telefoon 1641
— Filialen: —
ZIEKERSTRAAT 4 te NIJMEGEN
BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM

Reinigt en Verft alles

BAHLMANN & Co
GROOTE MARKT 13-14-15
NIJMEGEN

Het Oudste en Soliedste adres
VOOR
MANUFACTUREN
DAMES- en KINDER-CONFECTIE

THEO WANDERS & Co.
Van Broeckhuysenstraat 15 — Tel. 2441
NIJMEGEN
Piano's - Vleugels - Orgels - Pianola's
Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden
STEMMEN - REPAREREEN - VERHUREN - INRUILEN

J. H. KAPPÉ NIJMEGEN
BRANDSTOFFENHANDEL
AREND NOORDUIJNSTRAAT 15-17 - TELEF. 2336
Alle soorten Brandstoffen
prima en tegen concurreerende prijzen

P. TH. VIS, BANKETBAKKER
ST. ANNA STRAAT 250 HOEK GROENESTRAAT
NIJMEGEN - TELEFOON 950
EERSTE KLAS BANKETBAKKERIJ
Specialiteit in Boterspeculaas

A. A. v. d. BORG
Broerstraat 43
NIJMEGEN
WARENHUIS
VOOR
Galanterieën,
Porcelain-, Glas- en
Emaillwaren,
Borstelwerk,
Schoonm.-artikelen,
Lederwaren, Staal-
en Mandenwerk,
Grote keuze
Kinderspeelgoederen
Dagelijks iets nieuws.
VASTE PRIJZEN
à CONTANT.

WOLLEN SERIEF & ZONEN
Korte Poten 1 - 's-Gravenhage - Tel. 10299
Specialiteit wollen en katoenen Tricotondergoederen
Kousen, Handschoenen, Onderjurken enz.
RASUREL Wollen Onderkleeding
van Natuurwol met
speciaal voor Heeren, Dames en Kinderen

Firma C. DE JONG
Dr. W. SYPKENS TOXOPÉUS
Apotheker en Scheikundige
1ste v. d. Boschstraat 45 - Den Haag - Tel. 149
Laboratorium voor Chemisch- en Microsc. Onderzoek
Fabriek van „DE JONG'S SLEMPSTROOP”

Drogisterij „De Korenbloem”

WED. G. BOLAND

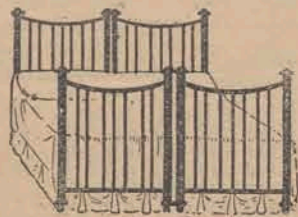
Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 35514

is Uw beste adres voor Spécialité's, Parfumeriën, Toilet-artikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen, Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur, Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen. Wijn-Depôt Stofzuiger „Electrolux” te huur à 25 ct per uur, 8 uur f 1.50 Thuisbezorgen zonder prijsverhoging.

W. J. M. SIMONIS'

BEDDENMAGAZIJN
GROENMARKT 34

TEL. 14420 DEN HAAG

ROOTSTE KEUZE
LEDIKANTEN - MATRASSEN
DEKENS

ONZE „PHOENIX” MATRASSEN (Gedep.)
OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGE-
NAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN
TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

Glans-, Wasch- en Strijkijnting

Boschlaan 45. Bloemendaal.

Ondergeteekende beveelt zich beleefd aan me onderstaande prijzen:

Gekleurde overhemden	30 ct.
Witte overhemden	35 & 40 „
Fronts	14 „
Manchetten (per paar)	15 „
Boorden	10 & 11 „
enz., enz.	

C. GERRITSEN.

Alle goederen zijn tegen brandschade verzekerd.

Berijdt

Gazelle

Geen beter Hollandsch rijwiel

J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A

TEL. 34725

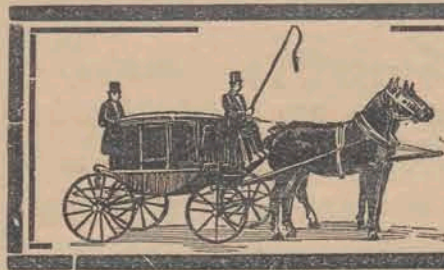
'S-GRAVENHAGE.

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau

Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor Landhuizen en Villa's, enz., enz.
Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en gemeubileerde perceelen.
Directeur: P. A. EBELING, Architect

's-Gravenhaagsche Begravenis-Onderneming

C. LOOIJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG

Telefoon 33788 - Postrekening 46391

blijven.

Mocht men geen geschikte landingsplaats ontdekken dicht genoeg bij de Pool, dan zou men de mee te nemen Noorsche vlag laten vallen, en den koers terug naar Spitsbergen richten.

Verder schreef hij:

De bemanning van de twee toestellen is nu voorgoed vastgesteld. Vliegboot N. 25 zal onder mijn eigen leiding staan en bestuurd worden door luit. Hjalmar Riiser Larsen. Onze mechanici zal Carl Feucht zijn. Vliegboot N. 24 zal onder leiding staan van Lincoln Ellsworth, wiens bestuurder luit. Leif Dietrichsen en wiens mechanici luit. Oskar Omdal zal zijn.

De land-groep, 't deel van de expeditie dat niet aan de eigenlijke vliegtocht deelneemt, maar te voet verkenningen doet, en tot op een afstand van de schepen, in de richting van de N.P., het ijs op gaat, bestaat uit veertien man. Het meteorologische werk zal gedaan worden door dr. Bjerknes en Ernst Calwag, bijgestaan door Halvard Devold, die vroeger aan meteorologische stations in poolstreken heeft gewerkt. Tot onze groep behooren ook journalisten, die het publiek telegrafisch op de hoogte zullen houden van wat er van dag tot dag voorvalt. Frederik Ramin, de Noorsche journalist, seint en schrijft artikelen voor de voornaamste Europeesche bladen, terwijl de Amerikaan James B. Wharton hetzelfde zal doen voor een aantal Amerikaanse en Canadeesche. De expeditie heeft haar eigen film-opnemer, die ook gewone foto's zal nemen. De dokter is een Noorsche officier van gezondheid, dr. Matheson.

Ons moederschip is de Farm, gezagvoerder kapitein Hagerup, die als leider van de expeditie zal optreden als ik met het vliegtuig weg ben. Ons tweede schip, de Hobby, zal tijdens mijn afwezigheid onder commando staan van luitenant Horgen.

Bijtijds ingelicht omtrent de voornemens en de organisatie, wachtte Oslo in spanning op 't eerste bericht; dat daar op Hemelvaartdag aankwam als, om half zes n.m. uit Kingsbay verzonden, radio-telegram. Het meldde dat een kwartuur te voren het vertrek had plaats gevonden.

Dank zij de prachtige uitvinding der draadlooze telegrafie volgden spoedig meer uitvoerige bijzonderheden.

Maandag 18 Mei, kwam de aankondiging der meteorologen van te verwachten gunstig weer. Amundsen en Ellsworth besloten, in overleg met hun tochtgenooten, Woensdag te vertrekken.

De afvaart zou uit Kingsbay zelf geschieden, de ijstoestanden bij N.W. Spitsbergen toch waren zóó, dat het niet mogelijk was daar open water te vinden, waar de vliegtuigen naast de schepen konden liggen voor de laatste vulling der tanks. Na de benzine te Kingsbay te hebben gelost vertrok de Hobby, om, met de Farm zoover mogelijk noordelijk ligplaats te zoeken.

Woensdag viel in Kingsbay veel sneeuw en stond daar een sterke wind, hetgeen de meteorologen toch niet afbracht van hun gunstig oordeel over de weertoestanden, al moest 't vertrek dien dag ook uitgesteld worden. Donderdag ging Amundsen 't eerst de lucht in, 4 minuten later gevolgd door Ellsworth.

Als bijzonderheid maakte een telegram er nog melding van, dat Amundsen aan Dietrichsen, bestuurder van vliegtuig 24, deze instructie gegeven heeft:

„Voor het geval de twee vliegtuigen het contact met elkaar mochten verliezen, moet vliegtuig 24 onder bevel van luitenant Dietrichsen door gaan. Dietrichsen wordt in naam van Z.M. den koning van Noorwegen gemachtigd eventueel ontdekt land in bezit te nemen.”

Amundsen's bevoegdheid om land in bezit te nemen is vervat in een telegrafische machtiging van Mowinkel, den Noorschen eersten minister, die tévens Amundsen en zijn tochtgenooten uit naam van het geheele Noorsche volk „vaar wel” wenschte.

Nadien een bericht, dat de aankomst aan de N. P. meldde, doch dit is niet bevestigd. Integendeel 't is eigenlijk zonderling; maar er is tot nu toe (Dinsdag-avond 26 Mei) geenerlei bericht. Amundsen had den weg over het Denen-eiland als eerste route aangegeven en zelfs daar is niets van de vliegtuigen gezien.

Mochten de vliegtuigen in het ongereede zijn geraakt, of mocht het weer-de-lucht-ingaan na landing bij de N. P. verhinderd worden, dan worden de reizigers in uiterst ongunstige verhoudingen gebracht. Toen Peary in 1909 de N.P. bereikte beschikte hij over honden, sleden, enz. Amundsen en de zijnen zouden van de meest moderne vlieguitrusting, in de allerongunstigste loopuitrusting vervallen. De kortste weg ter redding loopt dan naar Kaap Columbia (800 K.M.), van waar de kust van Groenland te volgen is. In een der berekeningen kwam de „N. R. Ct.” tot de mogelijk-

heid, dat de reis dan, in stede van enkele dagen, tot in 1926 zou kunnen loopen.

Verdiepen wij ons nog maar niet in dergelijke gelijkheden, evenmin in die van een verongeluk van de twee, van de beide vliegtuigen.

Amundsen heeft immers zelf de mogelijkheid een oponthoud van eenigen duur aan de N. P. voorgezegt.

Uit het feit, dat er reeds sprake is van ondernemen om de uitblijvenden te gaan opzoeken, blijkt ter dat men zich ongerust begint te maken.

McGovern's Expeditie naar het Amazone-gebied

Dr. McGovern, de Engelsche ontdekkingsreiziger, die drie jaar geleden is teruggekeerd van een reis vol avonturen naar Tibet, bij welke gelegenheid hij er in slaagde de verboden hoofdstad Lhassa binnen te dringen, heeft een nieuwen ontdekkingsstocht ondernemen, die uitgestrekt en onbetreden gebied tusschen de twee zijrivieren van de Amazone. De voornaamste van de Amazone zijn wel bekend maar het gebied tusschen er van (Noordoostelijk van Peru) en de zijrivier daar zijn nagenoeg geheel terra incognita. Het lantische stoomschip, dat den reiziger zal meebrengen, gaat bijna 1700 K.M. de rivier op, tot Mannaos, het volgende traject langs de rivier, 1400 K.M., wordt motorboot afgelegd. En daarna gaat men in kano's der, waarmede men Rio Uaupes hoopt te bereiken, daar gaat de reis door onbekend land naar de Putumayo en zakt men naar Peru af.

Dr. McGovern verklaart dat de Uaupes-stammen, die hij zal ontmoeten, zeer vijandig zijn tegenover vreemlingen en de gewoonte hebben hun vergiftige pijlen te schieten zonder waarschuwing of onderzoek. Dat hij een groot bezwaar omdat de ervaring hem geleerd, dat men best met wilden kan opschieten, zij maar gelegenheid willen geven met hen in aanraking te komen.

Dr. McGovern houdt er niet van met zware kompassen te reizen; licht en snel is zijn leus. Voor het voedsel van zijn expeditie zal de wildernis moeten zorgen. De reis gaat dwars over het Noordelijke gebied van Amerika, van den Atlantischen tot den Groeten Oceaan en het doel is zooveel mogelijk kennis te vergaren omtrent de bewoners van het gansche stroomgebied der machtige rivier, zooals de Maupis, de Maku-stammen, de wilden van het plateau en de Incas-geschenken voor die volken neemt de reiziger zwaarden, scharen, hand- en zakspiegels mee. Dr. McGovern wordt vergezeld door John Manling, die foto's nemen en het museum voor natuurlijke historie in Londen met belangwekkende specimina op het gebied der volkenkunde hoopt te verrijken.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Arnhem en Omstreken.
VERSLAG OVER 1924.

Inkomsten:

1 Januari. Saldo	f 100.00
1 Januari. Rente Spaarbank	„ 1.00
11 Januari. Contributie E. M. van Hille	„ 5.00
22 Februari. Van Incasso-Bank, geinde contributiën	„ 10.00
7 Maart. Contr. Baumann f 2.50, v. Hasselt (De Steeg) f 2.50, Wepf f 5.—	„ 10.00
16 Mei. Van Spaarbank	„ 5.00
31 Mei. Contr. Mej. v. Hoorn f 5.—, Dr. Leyds f 5.—	„ 10.00
24 Juni. Contr. Prakken f 5.—	„ 5.00
Totaal	f 150.00

Uitgaven:

1 Januari. Rente Spaarbank	f 1.00
22 Februari. Incasso-Bank, kosten inning contributie	„ 10.00
25 Februari. Aan Hoofdbestuur	„ 5.00
26 Februari. Ds. Drost, Suriname-film	„ 5.00
7 Maart. Linden, drukwerk en porti	„ 5.00
7 Maart. Incasso-Bank, kosten inning contributie	„ 15.00
31 December. Saldo	„ 15.00
Totaal	f 195.00

Arnhem, 28 Febr. 1925.

De Voorz. wd. Secr. en wd. Penningm.
H. J. M. BAUMANN.

F. C. DE BRUIJN

Danckertstraat 43 Telef. 34088

Comestibles, Vleeschwaren
Koloniale Waren
Indische Ingrediënten
Bezorging door de geheele stad

J. J. HOLTZAPFEL - Juwelier

Thomsonlaan 112 - DEN HAAG - Tel. 3284

TAFELGEREI IN GERROWÉ ALPACCA
... en GERROWÉ SILVER-PLATE ...

Speciaal geschikt voor Indië
Bezoekt zonder eenige verplichting ons Magazijn

Werkwekerij JOH. KRAAYENBRINK
SOESTDIJK
 Adviezen
 Plannen
 Begrotingen
 Geïllustr. Prijscourant gratis op aanvraag

Afdeling Breda.

RSLAG OVER 1924.

het einde van 1923 telde de Afd. Breda en O. 40. Dit aantal bleef hetzelfde in 1924. Een drietal dat door bedanken en verhuizen verloren ging, door evenveel nieuwe leden vervangen. Het Be- werd aangevuld door de heeren Oxenaar en van 17en Maart hield de heer R. S. Hardjodiringgo voordracht met lichtbeelden over Javaansche tek en danskunst in de groote zaal van Concordia, de voordrager grooten bijval ontving. heer van Stenis, oud-resident van Bali, gaf 9 Mei geloos een lezing ten beste over Bali met lan- plaatjes van landschappen, tempels, huiselijke tjes, enz., zeer boeiend en leerzaam. toestand der financiën kan nog steeds niet gun- genoemd worden, want na de afdracht van 60 % het H.B. bleef er slechts een batig saldo van over. heer L. U. van Stenis stelt zich beschikbaar als laat voor een plaats in het H.B. het begin van dit jaar traden 4 nieuwe leden toe.
 De Secretaris,
 L. VISSER.

Verantwoording der gelden over 1924.

Baten:

contributie over 1924	f 185.50
toelage Neve	„ 1.—
verkoop tijdschrift aan J. Meijer	„ 15.—
Totaal	f 201.50
Lasten:	
Januari. Aan tekort over 1923	f 14.97
April. Aan A. C. Zwing	„ 15.20
April. Tijdschrift Indië 1e halfjaar	„ 5.15
April. Dagblad van Noord-Brabant	„ 5.—
April. Bredasche Courant	„ 4.50
April. Voor projectie	„ 12.10
Oktober. Tijdschrift Indië 2e halfjaar	„ 5.15
November. Inning contributie, zegels, enz.	„ 3.75
November. Uitgave secretaris	„ 3.53
December. 60 % aan Hoofdbestuur	„ 111.30
Kassa	„ 20.85
Totaal	f 201.50

Lasten:

Januari. Aan tekort over 1923 f 14.97
 April. Aan A. C. Zwing „ 15.20
 April. Tijdschrift Indië 1e halfjaar „ 5.15
 April. Dagblad van Noord-Brabant „ 5.—
 April. Bredasche Courant „ 4.50
 April. Voor projectie „ 12.10
 Oktober. Tijdschrift Indië 2e halfjaar ... „ 5.15
 November. Inning contributie, zegels, enz. ... „ 3.75
 November. Uitgave secretaris „ 3.53
 December. 60 % aan Hoofdbestuur „ 111.30
 Kassa „ 20.85
Totaal f 201.50

11 Februari 1925.

De Penningmeester,
E. G. A. TAENZER.

Gezien:
J. LANGENBACH.
H. DUIJVELAER.

Afdeling Utrecht.

LEZING

De eerste vlucht Amsterdam-Batavia door den A. N. J. Th. à Th. van der Hoop, gehouden op 18 Mei voor vijf Utrechtsche Vereenigen, waaronder onze afdeling van Oost en West. verdienstelijke bemoeiingen van onzen penningmeester was het mogelijk aan onze leden voor bo- vande lezing een uitnodiging te zenden. De kaar- waren strikt persoonlijk en de introductie be- dit was jammer voor de huisgenooten der leden, zeer noodzakelijk, daar de groote zaal van het narsgebouw nu toch al stikvol was. De belang- van het groote publiek voor de personen der is zeer groot en veel menschen erkenden ook en te zijn gegaan om „dien meneer van der Hoop“ van nabij te kunnen zien. Dat zal niemand tegen- zijn; het was op zich zelf al een genoegen een voor zich te zien staan, die zoo gewoonweg, en genoegelijk van zijn reis vertelde. De uitdruk- over het paard tillen“ schijnt voor de vliegerij het vertaald te zijn, het optreden van den heer Hoop was in elk geval zoo volkomen pretentie- dat men veilig mag zeggen, dat de Amsterdam- vlucht het vliegjaar niet met een uitdruk- voor een onaangenaam verschijnsel heeft ver- end! De lezing was één groot succes. Allerlei zeer aardigs kregen we te hooren over vliegtuigen militaire- en burger-doeleinden, allerlei wetens- werd ons verteld bij de mooie lantaarnpla- de overvlogen landen en de plaatsen, waar de waren geland. Van „lezing“ was geen sprake, en een aaneenschakeling van mededeelingen,

Ringers Bonbons

1ste klasse Ned. Fabrikaat RINGERS - Rotterdam Alkmaar

waarbij de plaatjes de illustraties vormden, een leven- dige les in de aardrijkskunde van landen, waar we nu juist al heel weinig van weten! Op zichzelf is dat al die moeite waard, dat men weer eens te hooren krijgt, hoeveel land er ligt tusschen Amsterdam en Batavia, en wat voor eigenaardigheden al dat land nog voor ons verbergt. Daarbij kwam nu de sensatie, die uit- de-lucht-genomen kieken nog steeds geven, en in dit geval wel zeer bijzonder de waardeering voor de pre- statie van de menschen, die deze kieken maakten. Zoo nu en dan merkte spreker op, dat „zulke terreinen voor noodlanding niet geschikt waren.“ Het publiek besefte dat zeer wel en de gedachte, dat het voor den spreker prettig is het gedaan te hebben, maar aangrij- pend moet zijn geweest om het te doen, werd in de pauze in allerlei vorm uitgesproken.

Van harte raad ik Hoofdbestuur en Afdelingsbestu- ren aan, om van dezen bijzonderen spreker een beurt te bemachtigen! M.i. ligt zoo'n avond volkomen op het terrein van de werkzaamheden van „Oost en West“. Want onder het spreken van den heer v. d. Hoop voelde menig niet-Indischman plotseling iets voor de verbinding Amsterdam-Batavia. Het doel van den tocht was om het burger-vliegtuig in Indië te introdu- ceeren, het resultaat in de Utrechtsche kringen scheen mij, dat, op dat oogenblik althans, Batavia bij ons werd geïntroduceerd. Toen de heer van der Hoop sprak over mogelijk postverkeer in Indië, tusschen Java en Buitengewesten enerzijds en dan, tusschen Java en Singapore of eenige plaats op het vasteland van Indië en daardoor met Engeland en Holland anderzijds, heerschte er zoo'n gespannen stilte in de zaal, dat men begreep, dat door de eenvoudige woorden over dit vliegeresultaat, plotseling het groote publiek voelde, dat Batavia wat met ons heeft te maken.

Uit het applaus vóór en na de lezing kon men wel opmaken, dat in Utrecht de heer v. d. Hoop als vlieger wordt vereerd en als spreker zeer wordt geëerd.

Daar het Jaarverslag nog niet in dit blad is versche- nen, wil ik even aanstippen, dat in den loop van 1924- 1925 de heer R. van Leent en Mej. J. Lagers uit het bestuur der afdeling traden. Op de algemeene leden- vergadering werd Mej. Lagers als eerlid der afde- ling benoemd. Tot het bestuur trad Ir. P. Ch. Boland toe; de functies zijn nog niet verdeeld, daar wij nog twee bestuursleden zoeken. Voorloopig wordt het secretariaat waargenomen door ondergeteekende.

Over een zeer welgeslaagde tentoonstelling ten dien- ste van schoolkinderen, op initiatief van en in samen- werking met het bestuur van het Museum ten dienste van het Onderwijs gehouden, bericht ik U nader.

C. J. RUTTEN
geb. PEKELHARING.
C. Evertsenstraat 7.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

VOOR DE SECRETARISSSEN DER AFDEELINGEN.

H.H. Secretarissen der afdelingen wordt, als prop- aganda-middel beleefdelijk in overweging gegeven, ieder in zijn ressort:

1o. De personen, wier namen in de rubrieken van het K. W. worden vermeld en die nog niet als lid der afdeling zijn ingeschreven, daarmede in kennis te stellen met uitnodiging alsnog tot het lidmaatschap toe te treden.

2o. Onderwerpen in het K. W. behandeld, welke van belang geacht worden voor personen in hunne afde- ling welke nog geen lid zijn, mede onder hunne aan- dacht te brengen, met uitnodiging als voren.

Adressen van H.H. Secretarissen der Afdelingen van de Vereeniging „Oost en West“.

- Amsterdam: L. D. PETIT, Saxenburgstraat 34h.
- Apeldoorn: J. C. BAARS, Lammerweg 3.
- Amersfoort: H. J. DE WIT, Huygenslaan 25.
- Arnhem: H. J. M. BAUMANN (wd.), Sonsbeekweg 6.
- Breda: L. VISSER, 1e Muntstraat 6, Zandberg.
- Deventer: Dr. H. D. TJEENK WILLINK, Ceintuur- baan 292.
- 's-Gravenhage: J. C. BAUDOIN, Jacob Hopstraat 12.
- Groningen: J. FRANKE, Martenshoek.
- Haarlem: H. P. DEINUM, Tuinwijklaan 12, Heemstede.
- Leiden: Mr. E. RIJKE, Witte Singel 58.
- Nijmegen: L. K. C. RÖPCKE, Joh. Vijghstraat 69.
- Rotterdam: W. C. SCHALKWIJK, Westersingel 16.
- Utrecht: Mevr. C. J. Rutten—Pekelharing, C. Evertsen- straat 7.

Apotheek M. L. ADAMA

Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70386

Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
 MINERALE WATEREN
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakte Geneesmiddelen

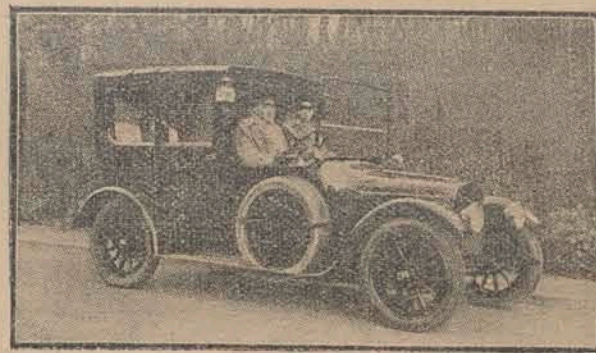
P. VERSCHRAGEN KLEERMAKER

1ste Klasse Coupe en Afwerking
Uitsluitend ENGELSCHES STOFFEN

LEVERT TEVENS
ALLE VOORKOMENDE UNIFORMEN

Thomsonlaan 209 - DEN HAAG - Tel. 30343

J. HENNING Stalhouderij en Autogarage DEN HAAG
Hugo de Grootstraat 2 en 4 Telefoon 32330

Speciaal ingericht voor levering van eerste klas Trouw Automobielen en eerste klas Trouw-Rijtuigen
LUXE VERHUUR CIVIELE PRIJZEN

ZUID-HOLLANDSCHE BRANDSTOFFENHANDEL

Firma J. KUIJER

Levering
van uitsluitend prima
Brandstoffen

Regentesselaan 276 Den Haag
Telefoon 35659

„DE LANDBOUWER“

79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
DEN HAAG

UW ADRES voor 1ste kwaliteit Roomboter, Kaas en fijne Vleeschwaren.

Geregelde aanvoer versche Geldersche Eieren.
Thuisbezorging zonder prijsverhoging. Geén Filialen.

Abonnement op Kleding naar Maat

f 12.50 per maand
 f 15.00 per maand

Prospectus op aanvraag

Prospectus op aanvraag

C. H. ERNENS, DEN HAAG

KLEERMAKER
Valeriusstraat hoek Danckertstr. Telef. 34836

J. J. REESER

Valeriusstraat 116 Telefoon 31740
'S-GRAVENHAGE

Adres voor Complete Meubeleering van Woningen
 LAAGPRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
 RUIME KEUZE
 Vraagt gratis Prijsopgave!
 Adres voor Meubels. Verhuizingen.

Van Fabrikant tot Particulier
 is het voordeligst, onbetwist.
 Vindt U de prijsopgave van Uw verwerk abnormaal hoog, ontbiedt dan eens
PARDON & Co., HUIS-SCHILDERS
 Bankastraat 107a - 's-Gravenhage
 zij werken zelf.

De Amateur
 FOTO HANDEL
TELEFOON 30098
 GOUDSBLOEMLAAN 136
 DEN HAAG
 De W & W fotoplaten zijn van eene Superieure kwaliteit en het materiaal voor den serieuzen Amateur.

GODELINESCHOOL TE HILVERSUM.
 LAGERE SCHOOL VOOR JONGENS EN MEISJES.
 MIDDELBARE SCHOOL VOOR MEISJES.
 Prachtige, gezonde ligging. Kleine Klassen.
 Prospectus op aanvraag.
 De Directrices:
 G. J. THOMASSEN, Ministerpark 8.
 E. J. F. SCHMIDT, Heuvellaan 6.

Fa v. ASMA VAN DONGEN
 Lood-, Zink- en Sanitaire Werken
Toonkamer
 Edisonstraat 142 Tel. 33314

BURGERS' FOTOHANDEL
 STEENSTRAAT 84 .'. ARNHEM.
 EN GROS EN DETAIL
Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uitteek, voor platen en filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 85.- per stuk.
Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern uitteek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.
Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.
Prima Klappcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.
Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.
Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.
Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.
Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 6.- p. st.
Metaal Statieven, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk. alle prima koper.
Ledertassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.
 Verder AGFA Filmpaks en Rollfilms, etc.
 Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
 Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
 Bij Engrosafname reductie.

City Theater
 Tel. 15454 Veenestraat Tel. 15454
3 Vanaf Vrijdag 29 Mei
Groote Attracties
 DE METRO-FILM
1 Verzegelde Lippen
 met in de hoofdrol
HOUSE PETERS
2 BUSTER KEATON
 in zijn eerste Komische Schlager
Sherlock Holmes Jr.
3 OP HET TOONEEL
MARGIE MORRIS

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord”
 Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644
 FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN EN ROLLUIKEN
 Levering van alle soorten Timmerwerk

Van het Informatie-Bureau:
VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:
 P. Peverelli, Hoogeweg 96 te Amsterdam, als gouvernementsarts bij den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst.
 G. Kuiper, Wilbertstraat 8 te Hengelo (Ov.), als tijdelijk adjunct-accountant 1ste klasse bij den belastingdienst.
 G. Langenhorst, Heuvelstraat 31 te Tilburg, als onderwijzer 2e klasse bij het Openbaar Europeesch Lager Onderwijs.
 J. H. Sijbers, R. Koning en J. van Vreeswijk, allen Haarlemmerstraat 237a te Leiden en A. W. Rondeel, Kreynckstraat 8 te Zutphen, allen als controleur 3e categorie bij den Post- en Telegraafdienst.
 Mej. E. Versteeg, Alberdineck Thijmstraat 10 II, te Amsterdam, als verpleegster 1e klasse bij den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst;
 de heeren J. H. de Boer te Leek (Gr.); H. Coorengel, Vossiusstraat 45 te Amsterdam; W. J. A. Fermin, Saroleastraat 49 te Heerlen; A. P. van Gogh, Kamperfoeliestraat 85 te 's-Gravenhage; C. van Ingen, Wilhelmijnstraat 3 te Alphen a/d Rijn; J. C. Mulder, Kerklaan 14 te Apeldoorn; R. Posthuma, te Twekkelo H. 79, bij Loncker; J. J. H. van Rijn, Boulevard Bankert 108 te Vlissingen; H. Sluysmer, Molendijk 11 te Oud-Beyerland en mej. G. Braams, Daniël de Langestraat 12 II te Amsterdam, allen als controleur 2e klasse bij den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst.

UIT DEN DIENST IN INDIE AANGEKOMEN AMBTENAREN.
 J. J. Rombach, referendaris ter Alg. Secretarie, Leiden, Witte Singel 83.
 J. H. Klein, Directeur Normalschool Inl. hulponderwijzers Pematangsiantar, Den Haag, Swammerdamstraat 18.
 C. H. Paris, wnd. onderwijzer 1e kl. O.E.L.O., Utrecht, Kanonsstraat 23.
 W. H. M. d'Haens, onderwijzer 1e kl. O.E.L.O., Amsterdam, Neerstraat 32 I.
 A. F. W. Weyers, onderwijzer 1e kl. O.E.L.O., Amersfoort, Kapelweg hoek Coornhertstraat.
 J. M. Nelissen, hoofd v. d. ambachtsschool voor Inlanders te Soerabaja, Den Haag, Nicolaïstraat 69.
 L. J. C. Beukers, referendaris bij het Dep. van Gouv.-Bedr., Den Haag, Obrechtstraat 440.
 J. W. Westhoff, voorzitter van de Landraden te Bindjai, Hardenberg.
 W. H. A. Manusama, magazijnmeester bij de Goud- en Zilvermijnen te Benkoelen, Den Haag, Obrechtstraat 70.
 H. H. van Hirtum, wagenopzichter bij de S.S. en Tr., Bussum, Cereslaan 23.
 S. D. Kuypers, ambtenaar ter beschikking bij den dienst voor Waterst. en Electr., Apeldoorn, Hoogakkerlaan 7.
 A. Boon v. Ostade, controleur 1e kl. P.T.T., Den Haag, Regentesselaan 155.
 F. Lubberink, gouvernementsveerarts 1e kl., Gorcum, Arkelstraat 495.
 J. J. van Houten, techn. ambtenaar 1e kl. bij de P.T.T., Rijswijk, Verhagen Metmanstraat 60.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S LANDS DIENST IN CURAÇAO.
 Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging.
 19. Uitzending voor den Nederlandsch-Indischen Staatsdienst:
 a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs, in het bezit der hoofdakte;
 b. verpleegsters voor het krankzinnigenwezen;
 c. leeraar (of leerares) M.O. Duitse taal (volledig bevoegd);
 d. doctoren of doctorandi Nederlandsche letteren;
 e. candidaat-gezaghebber bij het Binnenlandsch Bestuur (na vergelijkend onderzoek, leeftijdsgrens 22 jaar, H.B.S. 5-j. cursus of daarmee gelijk te stellen examen);
 f. afdeelingsschef Centraal Kantoor voor de Statistiek van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel;

COMESTIBLES KOLONIALE WAREN
JAN NOOIJEN
 Stephensonstraat 48 Telefoon 32774
 Alvorens men zich voorziet van een leverancier, verzuime niet een uitgebreide prijscurant mijner zaak aan te vragen.
Indische Ingrediënten Delicatessen

TELEFOON 2353 TELEFOON 2353
„GARAGE ARNHEM” Utrechtseweg 156, ARNHEM
LUXE VERHUURINRICHTING
 Electriche Reparatie-inrichting. Levering van elk merk Auto, Motor of Rijwiel. Stalling, Boxes, Benzine Pomp, Stock Goodyear Banden. — Free air station.
J. F. BLOMMESTIJN
 TELEFOON 2353 TELEFOON 2353

g. officier van gezondheid 2de klasse (in vaste tijdelijken dienst);
 20. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao:
 a. hoofdonderwijzeres;
 b. hoofdonderwijzer met akte wiskunde.
 Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Departement van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeling (voor de betrekkingen genoemd onder 19., a t/m f) de 8ste afdeling (voor de betrekking onder 19., g) tot de 10de afdeling (voor de betrekkingen onder 19., g).

Mutaties van 20 tot 27 Mei.
Nieuwe leden:
 J. A. Bientjes, Amersfoort, Prinses Marielaan 15.
 A. F. Philips, te Eindhoven, f 5.—
 Mr. R. Siegenbeek van Heukelom, Den Haag, Israëllaan 51, f 5.—
 A. N. H. van Nes, Administrateur Suikerfabriek, Haag, Hotel Pomona, f 5.—
 C. A. Meulemans, Oud-Generaal-Majoor-tit. N.-I. Haag, Charlotte de Bourbonstraat 13, f 5.—
 L. J. Klinkenberg, Bouwkundig Bureau, Den Haag, cob Mosselstraat 49, f 5.—
 J. Thön, oud-Machinist Java China Japanlij, Den Haag, De la Reijkade 59, f 5.—
 A. J. F. Koelvelde, Vertegenwoordiger Singer Mij., Haag, 's-Gravenzandelaan 154, f 5.—
 J. W. Macdonald, Administrateur s.f. „Medarief” Djokdja, f 12.—
 S. A. C. Dudok van Heel, Administrateur s.f. „Gemeentekendal”, f 6.—
 J. H. P. de L'Ecluse, Hoofd-Belastingaccountantskantoor te Malang, f 5.—

Adresveranderingen:
 W. J. Rahder, oud-Resident S.O.K., Freiburg i/Breisgau (Baden), van: Hotel Freiburgerhof naar: Hohenzollern.
 Mr. S. Cohen Fzn., oud-Regeeringscommissaris Bestuurshervorming, Den Haag, van: Galileistraat naar: Regentesselaan 6.
 J. C. W. Smits, Amsterdam, van: Commelinstraat naar: Admiraal de Ruyterweg 278 III.
 M. en W. Garschagen, Amsterdam, van: de Laiterstraat 116 naar: Jan Luykenstraat 20.
 J. A. J. Vermaat Jr., Hoofdambtenaar bij de S.S., Bandoeng, Tasmanplantsoen 41, naar: Den Azaleastraat 15, p/a. majoor-Intendant J. Boon.
 E. A. Th. Haase, Ambt. Dep. v. Justitie, van: vrede, Hoofdkantoor Gevangeniswezen, naar: Haag, van Loostraat 100, f 5.—
 R. A. Rijkschroeff, Hoofdcommissie Dep. v. Gouv., van: Den Haag, Valkenboschlaan 128, naar: doeng, Dep. v. G. B., Afdeling IV.
 Mr. C. Bakker, Ambtenaar bij de Belastingen, van: versum, Bloemstraat 14, naar: Weltevreden, tement van Financiën.
 Mej. M. A. Twiss, Controleur 1e kl. P.T.T., van: tevreden, Tjikini 66, naar: Soerabaja, Billitonstraat 1, Goebeng.
 W. J. R. Zieck, Ass.-Resident, thans te Denpasar (Bali).
 Y. P. Visser, Adm. Ambt. B.B., naar: Maros (Celebes).
 G. J. van Reenen, Controleur Opiumregie, naar: Radja.
 A. H. Haak, Leeraar M.U.L.O., naar: Kota-Radja.
 H. J. van Haften, Controleur B.B., naar: Kechoe (Kedoe).
 M. A. Burgemeestre, Hoofdbeheerder Pandhuisdienst, naar: Soerabaja.
 A. C. Bouman, Gouv. Arts C. B. Z., naar: Semarang.
 A. Wepf, Algemeen Ontvanger, naar: Bandoeng.
 F. A. Perretsz, Algemeen Ontvanger, naar: Soerabaja.
 Ds. E. Klassen Dzn., naar: Pematang Siantar (S.O.).
 W. H. Sonius, 1ste Luit. Inf., van: Tapa Toean naar: Kota-Radja, Hospitaalweg E. 32.

A. L. KLAASSEN
 Dames en Heeren Kleermaker
 THOMSONLAAN 9 DEN HAAG TEL. 35234
Speciaal
Engelsche Stoffen

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

NASPEURING
 op elk gebied, door bekwame RECHERCHEURS in binnen- en buitenland, speciaal tot het verkrijgen van bewijs voor echtscheiding.
DISCRETIE VERZEKERD.
HOOFDBUREAU
WAGENSTRAAT 51 'S-GRAVENHAGE
 TELEPHOON 10764 — 32133 — 72247
DAG EN NACHT GEOPEND

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPHOON No. 12512
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPÔT DER MEEST BEKENDE BINNEN- EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

Vereeniging „OOST en WEST”.
HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

INFORMATIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongevrouwen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen onder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

STUDIË-TOEGANG VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland verwezen, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

TOEGANG VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggaban”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma STINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede voor verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken en Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.
 Nederlandsch-Indië en de handel.
 De toestand der inlandsche toestanden gezien door een inlander.
 Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
 De Soekerijverheid in Nederlandsch-Indië.
 De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java.
 De bestuursambtenaren der Inlanders van onzen Indischen Archipel.
 De ontstaanswijze van ziekten.
 De Europeesche vrouw in Indië.
 De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
 Over de Kolonie Suriname.

Serie II.
 No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
 2. Het Javaansch toneel.
 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 4. De theeplanten op Java.
 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 6. Een doode taal in Indië.
 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is.
 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.
 No. 5. Nederlanders in Indië.
 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Besliefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ., UIT DE PLATEELBAKKERIJ „ZUID-HOLLAND” TE GOUDA
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 Suezkade 122b DEN HAAG Tel. 33472
DE FIJNSTE....
JAVA-THEE
 PER POND f1.85

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELLEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELLEN.

Melkinrichting
„HET ZUIVELHUIS”
 Dagelijksche bezorging door de geheele stad van **Melk en alle Zuivelproducten.**
 Scherp concurrerende prijzen.
 Adres: Westerbaanstraat 26-28 - Telefoon 33512

WANNEER GIJ
 Dames- of Heeren-Kleding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar
Kleermakerij „UNICUM”
 Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
 DEN HAAG
 De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

Winklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 De havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en andere plaatsen.
 Dienstregeelingen zijn verkrijgbaar bij de Maatschappij te Amsterdam en te Batavia.

WASSCHERIJ „REINGOED”
 Met speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
ANNA VAN BUENENSTRAAT 155-157 DEN HAAG - TEL. 71568
 Voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en flanellen goederen systeem Jaeger.

BATIK EN VOGUE.
 Lessen door geheel Nederland. Demonstraties voor Vereenigingen en Clubjes op aanvraag gratis.
 Alle benodigdheden voor Batik.
 Het Batikken van een écharpe onder onze leiding duurt pl.m. 4 uur en kost aan was en verf pl.m. 70 ct.
 Ons groote succes danken wij aan onze eenvoudige, doeltreffende en weinig kostbare methodes.
 Vraagt inlichtingen: **Firma VAN CAPELLE Jr, Deventer.**

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS

's-GRAVENHAGE - SOERABAYA

Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor

Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren, Stemmen en Transporteeren

tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het meest bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.

SPECIAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

JAN MESKER & Co

PRINS HENDRIKSTR. 46-48

TELEFOON 30983

Ameublementen en betimmeringen in moderne en antieke stijlen. Eigen ontwerpen - Droge houtsoorten

Slaapkamer-Meubelen in verschillende modellen
Groote voorraad - Club-, Gemak- en andere Fauteuils

Billijke prijzen. - Billijke prijzen

“ EEN KLANK GAAT OVER HEEL NEDERLAND DAT ”

PEEK & CLOPPDENBURG

Het soheldst en betrouwbaarst adres is.

A. SCHRÖDER & Co

GROENMARKT 25, 26, 'S-GRAVENHAGE

GROOTE KEUZE

Katoenen en Wollen

Zomerdekens

in alle maten en prijzen

Muskietentull

(voor Klamboes) Diverse breedte

VERLOFGANGER

wanneer U zich in Den Haag vraagt dan eens prijsopgaaf voor **Electrische Artikelen** aan bij:

K. C. CREMER Aert v. d. Goesstraat 10 Den Haag
Telefoon 54325

VERKOOPHUIS

Groot Hertoginnelaan 10

SPECIAL VOOR INDISCHE FAMILIES INGERICHT

Bestaat ruim 25 jaar

DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

BIJ VESTIGING

te 's-GRAVENHAGE uit Oost- en West-Indië het vertrouwde adres voor **RUND-, KALF- en VARKENSVLEESCH** bij

G. J. VAN 'T RIET

KRANENBURGWEG 91, TELEF. 508

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: Wm. Ruys & Zonen - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadloze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

RUSTHUIS

Gelegenheid tot opname van rust- en hulpbehoevenden

Billijke conditiën

Vele Indische referentiën

EDISONSTRAAT 96 :: DEN HAAG

TELEFOON 31004

Zuster N. TIMMERS, Gedipl. Verpleegster

NV. JAC. VAN WIJK & Co

FOTOGRAFISCH ATELIER

HANDEL IN FOTO-ARTIKELEN.

KODAKS IN ALLE PRIJZEN

GRATIS ONDERRICHT BIJ AANKOOP KAMERA. EVENEN OMBES OP FOTOGRAFISCH GEBIED.